

Η
ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
7ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 18 Αυγούστου 2021 με την εξής σύνθεση: Χρυσάνθη Ζαράρη - Πρόεδρος, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου – Εισηγήτρια και Γερασιμούλα-Μαρία Δρακονταειδή, δυνάμει της από 19.07.2021 Απόφασης της Ολομέλειας Α.Ε.Π.Π, Μέλη.

Για να εξετάσει την, από 09.07.2021, Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 1383/12.07.2021 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «.....» (έδρα: ... ΤΚ 24001).

Κατά της (εφεξής αναθέτουσα αρχή), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την ανωτέρω Προδικαστική Προσφυγή η προσφεύγουσα επιδιώκει, όπως ακυρωθεί η υπ' αριθμ. **992/28.06.2021** Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της - κατ' αποδοχή του, από 18.06.2021, Πρακτικού «Δικαιολογητικών συμμετοχής - τεχνικών προσφορών» και του, από 22-23.06.2021, Πρακτικού αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών, της Επιτροπής Διενέργειας του υπόψη Διαγωνισμού - καθώς και η υπ' αριθμ. **1031/06.07.2021** Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της ... - κατ' αποδοχή του από 06.07.2021 Πρακτικού - οι οποίες εκδόθηκαν στο πλαίσιο του δημόσιου ανοικτού ηλεκτρονικού Διαγωνισμού με τίτλο: «Ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους ψεκασμό ελαιοδένδρων, του Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς έτους 2021 της» προϋπολογισμού 1.507.867,65€ πλέον Φ.Π.Α 13%, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής [με αρ. πρωτ. ... Διακήρυξη (αρ. ...), Συστημικός αριθμός Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ: ...].

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου.

**Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο**

1. Επειδή, για την άσκηση της Προδικαστικής Προσφυγής προκύπτει πως έχει προσκομιστεί, ελεγχθεί και δεσμευτεί το υπ' αριθμ. ..., ποσού εξακοσίων είκοσι δύο ευρώ και ενενήντα εννέα λεπτών 622,99€ αναλογούν Παράβολο υπέρ Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) και 5 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (Α' 64) (εφεξής Κανονισμός).

2. Επειδή, η προσφεύγουσα άσκησε την, από 09.07.2021, Προδικαστική Προσφυγή της, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΑΕΠΠ 1383/12.07.2021, με χρήση του τυποποιημένου εντύπου της Α.Ε.Π.Π, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 362 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 του Κανονισμού.

3. Επειδή, η ως άνω Προδικαστική Προσφυγή στρέφεται κατά πράξεων που εκδόθηκαν στο πλαίσιο δημόσιου, ανοικτού, ηλεκτρονικού Διαγωνισμού, συνολικού προϋπολογισμού 1.507.867,65€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α 13%, ανώτερου του ορίου που θεσπίζεται στο άρθρο 345 του Ν. 4412/2016 για την καθ' ύλη αρμοδιότητα της Α.Ε.Π.Π, ενώ επιπλέον θεμελιώνεται και η κατά χρόνο αρμοδιότητά της, όπως απαιτείται από τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016, τροποποιηθείσας της διάταξης, δυνάμει του άρθρου 43 παρ. 4 του Ν. 4487/2017 (Α' 116), δεδομένου ότι η αντίστοιχη διαγωνιστική διαδικασία εκκίνησε μετά τις 26.06.2017.

4. Επειδή, εμπρόθεσμα η προσφεύγουσα προσβάλλει τις ως άνω πράξεις, καθόσον η κατ' αυτών Προδικαστική Προσφυγή έχει κατατεθεί εντός

της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (α) Ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (α) του Κανονισμού. Σημειώνεται ότι η προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. **992/28.06.2021 Απόφαση της Ο.Ε** της αναθέτουσας αρχής, με Θέμα: «Έγκριση πρακτικού δικαιολογητικών συμμετοχής –τεχνικών προσφορών και πρακτικού οικονομικών προσφορών της Επιτροπής διενέργειας –αξιολόγησης προσφορών τού ηλεκτρονικού ανοικτού άνω των ορίων διαγωνισμού για την «Ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους ψεκασμό ελαιόδεντρων στα πλαίσια τού Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης τού Δάκου της ελιάς του έτους 2021 της(ΑΠ:...)» αναρτήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του επίμαχου Διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) στις 30.06.2021. Περαιτέρω, η υπ' αριθμ. **1031/06.07.2021 Απόφαση της Ο.Ε** της αναθέτουσας αρχής με θέμα 2^ο εκτός ημερησίας διατάξεως: «Έγκριση πρακτικού της επιτροπής διενέργειας - αξιολόγησης προσφορών του διαγωνισμού για την «Ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους ψεκασμού ελαιόδένδρων στα πλαίσια του Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς έτους 2021 της» και Μερική Τροποποίηση της αριθμ. 992/2021 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής» (α.π: 207430) ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ Π.Ε.» αναρτήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του επίμαχου Διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) στις 07.07.2021

5. Επειδή, η προσφεύγουσα, που υπέβαλε την με αριθμό 220660 Προσφορά στις επίμαχες Τ.Κ του εν θέματι Διαγωνισμού [Δ.Κ ... - Τ.Κ .. και Τ.Κ ... (απορρίφθηκε), Τ.Κ ..., ..., ..., και ... (έγινε δεκτή)], θεμελιώνει άμεσο, ενεστώως και προσωπικό έννομο συμφέρον για την άσκηση της εξεταζόμενης Προδικαστικής Προσφυγής, με την οποία στρέφεται κατά του αποκλεισμού της και κατά των ανταγωνιστών της.

Πιο συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι υφίσταται δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη, σύμφωνα με το άρθρο 360 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, καθόσον με τις προσβαλλόμενες Αποφάσεις του Ο.Ε της αναθέτουσας αρχής, μη νομίμως έγιναν δεκτές οι Προσφορές των οικονομικών φορέων: «...», «...» και «...», όσον αφορά στις Τ.Κ ..., ..., ..., και ... (στις οποίες συμμετείχε

και η προσφεύγουσα) και επίσης, μη νομίμως απορρίφθηκε η δική της Προσφορά ως προς τις Δ.Κ ... -Τ.Κ ..., παρότι παρείχε τις αναγκαίες διευκρινίσεις, εντός της τασσόμενης εκ της οικείας Περιφέρειας δεκαήμερης προθεσμίας.

Κατά την προσφεύγουσα, οι ανωτέρω οικονομικοί φορείς μη νομίμως αναδείχθηκαν προσωρινοί μειοδότες στις επίμαχες Τ.Κ του ένδικου Διαγωνισμού (βλ. αναλυτικότερα, προσβαλλόμενη πράξη), διότι: α) ακολούθησαν συμπαιγνιακή πρακτική, προκαλώντας στρέβλωση του ανταγωνισμού στον ένδικο Διαγωνισμό (βλ. άρ. 73 παρ. 4 στοιχ. γ) του Ν. 4412/2016, ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ) και β) κατ' εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, τους ζητήθηκε από την αναθέτουσα αρχή, όπως διευκρινίσουν συμπληρώσουν στοιχεία της Προσφοράς τους.

A) Καταρχάς, η προσφεύγουσα παραθέτει το ιστορικό της επίμαχης διαδικασίας, επισημαίνοντας κυρίως το ζήτημα των διευκρινίσεων που δόθηκαν από τους ανταγωνιστές της και αναφέροντας (αυτολεξεί) το περιεχόμενο των συμπροσβαλλόμενων με αριθμό 992/2021 και 1031/2021 πράξεων της Ο.Ε της οικείας Περιφέρειας.

Ως ειδικότερα υποστηρίζει η προσφεύγουσα: **«- Ως προς τον έλεγχο δικαιολογητικών της προσφοράς μου διαπιστώθηκε ότι: «Κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών της κας ... διαπιστώθηκε ότι για την ΤΚ ... -..., έχει κατατεθεί δύο φορές το Πιστοποιητικό Επιθεώρησης με αριθμό σειράς ..., ιδιοκτησίας Συνεπώς η προσφορά δεν συμπεριλαμβάνει τα έξι πιστοποιητικά που απαιτούνται. Επίσης για την ΤΚ ... στο Πιστοποιητικό Επιθεώρησης με αριθμό σειράς ... ιδιοκτησίας ... αναγράφεται ισχύς έως 17/03/2020. Ζητήθηκαν διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Ο οικονομικός φορέας επισύναψε στο απαντητικό μήνυμά του το Πιστοποιητικό Επιθεώρησης βυτίου με αριθμό σειράς ... ιδιοκτησίας ... χωρίς όμως να αποδεικνύεται ότι είχε εξασφαλίσει την χρήση του κατά την υποβολή της προσφοράς του και για την ΤΚ απάντησε ότι δεν θα αποστείλει κάποιο**

έγγραφο. Κατόπιν των παραπάνω, η επιτροπή δεν έκανε δεκτή την πρόσφορά του οικονομικού φορέα για τις ΤΚ ...-... και ΤΚ Διαπιστώθηκε τεχνική επάρκεια για τις υπόλοιπες Τοπικές Κοινότητες της προσφοράς της κ. ...». Ως εκ τούτου η Επιτροπή εισηγήθηκε την απόρριψη της προσφοράς μου για τις ΤΚ ...-... και ΤΚ ... και την αποδοχή της για τις υπόλοιπες ΤΚ για τις οποίες διαπιστώθηκε τεχνική επάρκεια.

- Ως προς τον έλεγχο δικαιολογητικών της προσφοράς του συμμετέχοντος οικονομικού φορέα κ. ..., **για την ΤΚ ...**, διαπιστώθηκε ότι: «Στις κατατεθειμένες άδειες οδήγησης των χειριστών ... και ..., έχει παρέλθει ο αναγραφόμενος χρόνος ισχύος τους. Ζητήθηκαν διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Ο οικονομικός φορέας για την άδεια οδήγησης του ..., επισύναψε άδεια οδήγησης γεωργικού ελκυστήρα, θεωρημένη στις 27/12/2018 με ισχύ έως 18/01/2054. Η επιτροπή αποδέχθηκε ως εκ παραδρομής την κατάθεση της μη ισχύουσας άδειας και έκανε δεκτή τη συμπλήρωση με την υφιστάμενη σε ισχύ άδεια.

Για τον ... του οποίου η άδεια οδήγησης ελκυστήρα ήταν θεωρημένη έως τις 10/04/2012, ο οικονομικός φορέας κατέθεσε δίπλωμα οδήγησης αυτοκινήτου, το οποίο λήγει στις 24/3/2048 και κατά δήλωσή του, ο χρόνος ισχύος και του διπλώματος του γεωργικού ελκυστήρα λήγει στις 24/3/2048.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, άδεια οδήγησης γεωργικού ελκυστήρα που έληξε το έτος 2012, απαιτεί θεώρηση. Η θεώρηση των αδειών οδήγησης γεωργικών ελκυστήρων γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΥΑ 435/13104/26-01-2016 ΦΕΚ 378 Β/2016 και επιπλέον για τους αλλοδαπούς υπηκόους τρίτων χωρών της ΥΑ 15684/Γ2/2822/22-12-2006 ΦΕΚ1928 Β/2006. Ο οικονομικός φορέας δεν προσκόμισε άδεια οδήγησης γεωργικού ελκυστήρα του ..., σε ισχύ κατά το στάδιο υποβολής της προσφοράς του. Κατόπιν των παραπάνω, η επιτροπή δεν έκανε δεκτή την πρόσφορά του οικονομικού φορέα για την ΤΚ Διαπιστώθηκε τεχνική επάρκεια για τις υπόλοιπες Τοπικές Κοινότητες της προσφοράς του κ. ...». Ως εκ τούτου η Επιτροπή εισηγήθηκε την απόρριψη της προσφοράς του κ. ..., για την ΤΚ ... και την αποδοχή της

προσφοράς του για τις υπόλοιπες ΤΚ για τις οποίες διαπιστώθηκε τεχνική επάρκεια.

- Ως προς τον έλεγχο των δικαιολογητικών της προσφοράς του συμμετέχοντος οικονομικού φορέα κ. ..., για τις ΤΚ ... και ΤΚ ..., διαπιστώθηκε ότι :«Στις κατατεθείσες υπεύθυνες δηλώσεις για τους ελκυστήρες ... και ... αντίστοιχα, της εταιρείας ..., υπάρχει θεώρηση του γνήσιου της υπογραφής από τον υπάλληλο των ΚΕΠ, χωρίς αυτές να είναι υπογεγραμμένες από τον δηλούντα. Επίσης, κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών για την ΤΚ ..., στις κατατεθειμένες άδειες οδήγησης των χειριστών ... και ... διαπιστώθηκε ότι, έχει παρέλθει ο αναγραφόμενος χρόνος ισχύος τους. Ζητήθηκαν διευκρινίσεις σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Ο οικονομικός φορέας προσκόμισε την από 7/6/2021, υπεύθυνη δήλωση και έγγραφη διευκρίνιση του κ. ..., με τις οποίες δηλώνει ότι εκ παραδρομής δεν τέθηκε η υπογραφή του στις υπεύθυνες δηλώσεις και δηλώνει ότι θα εργαστεί στο πρόγραμμα δακοκτονίας, διαθέτοντας τους υπ' αριθ. ... και ... γεωργικούς ελκυστήρες, της εταιρείας ..., τους οποίους είχε διαθέσει και από 14/4/2021 για τη συγκρότηση συνεργείων ψεκασμού του εργολάβου

Η επιτροπή σε εφαρμογή του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, έκανε δεκτές τις διευκρινίσεις και την από 7/6/2021 υπεύθυνη δήλωση του κ. ..., αποδεχόμενη των προγενέστερο χαρακτήρα των δηλωθέντων στοιχείων σε αυτή, σχετικά με τη διάθεση στον εργολάβο των απαραίτητων μέσων (υπ' αριθ. ... και ... γεωργικών ελκυστικών) για την ύπαρξη της τεχνικής επάρκειας και ως εκτούτου, έκανε δεκτές τις προσφορές του για τις ΤΚ ... και ΤΚ Ο οικονομικός φορέας για την άδεια οδήγησης του ..., επισύναψε άδεια οδήγησης γεωργικού ελκυστήρα, θεωρημένη στις 27/12/2018 με ισχύ έως 18/01/2054. Η επιτροπή αποδέχθηκε ως εκ παραδρομής την κατάθεση της μη ισχύουσας άδειας και έκανε δεκτή τη συμπλήρωση με την υφιστάμενη σε ισχύ άδεια. Για τον ... του οποίου η άδεια οδήγησης ελκυστήρα ήταν θεωρημένη έως τις 10/04/2012, ο οικονομικός φορέας προσκόμισε: διευκρινήσεις του ... σχετικές με την ισχύ της υπ' αριθμ. 8152 άδειας οδήγησης ελκυστήρα και

δίπλωμα οδήγησης αυτοκινήτου, το οποίο λήγει στις 24/3/2048 και κατά δήλωσή του, ο χρόνος ισχύος και του διπλώματος του γεωργικού ελκυστήρα λήγει στις 24/3/2048.

Η θεώρηση των αδειών οδήγησης γεωργικών ελκυστήρων γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΥΑ 435/13104/26-01-2016 ΦΕΚ 378 Β/2016 και επιπλέον για τους αλλοδαπούς υπηκόους τρίτων χωρών της ΥΑ 15684/Γ2/2822/22-12-2006 ΦΕΚ1928Β/2006. Η ισχύς της υπ' αριθμ. ΚΥΑ 435/13104/2016 ΦΕΚ 378 Β/2016, αρχίζει με τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης και δεν έχει αναδρομική ισχύ, συνεπώς η άδεια οδήγησης γεωργικού ελκυστήρα που έληξε το έτος 2012, απαιτούσε και απαιτεί θεώρηση. Με την έναρξη ισχύος της ανωτέρω ΚΥΑ, για την θεώρηση της άδειας γεωργικού ελκυστήρα, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 1 αυτής, ο κάτοχος της άδειας οδήγησης και χειρισμού αγροτικού μηχανήματος, εφόσον κατέχει άδεια οδήγησης αυτοκινήτου σε ισχύ, μπορεί να ανανεώσει την άδεια οδήγησης και χειρισμού αγροτικού μηχανήματος, χωρίς νέα ιατρική εξέταση, μέχρι τη λήξη ισχύος της άδειας οδήγησης αυτοκινήτου. Για την θεώρηση της εν λόγω άδειας οδήγησης γεωργικού ελκυστήρα, δεν ακολουθήθηκε από τον κάτοχο της, η διοικητική διαδικασία που προβλέπεται για την θεώρηση της άδειας αυτής, από την υπηρεσία που την εξέδωσε.

Μετά τα ανωτέρω και εφόσον ο οικονομικός φορέας δεν προσκόμισε άδεια οδήγησης γεωργικού ελκυστήρα του ..., σε ισχύ κατά το στάδιο υποβολής της προσφοράς του, η επιτροπή δεν έκανε δεκτή την πρόσφορα του οικονομικού φορέα για την ΤΚ Διαπιστώθηκε τεχνική επάρκεια για τις υπόλοιπες Τοπικές Κοινότητες της προσφοράς του κ. ...». Ως εκ τούτου η Επιτροπή εισηγήθηκε την απόρριψη της προσφοράς του κ. ..., για την ΤΚ ... και αποδέχεται την προσφορά του για τις υπόλοιπες ΤΚ για τις οποίες διαπιστώθηκε τεχνική επάρκεια.

Περαιτέρω, την 22-6-2021η ως άνω Επιτροπή Ελέγχου Δικαιολογητικών και Αξιολόγησης Προσφορών του Ν.4412/2016 της αναθέτουσας αρχής, προέβη στην ηλεκτρονική αποσφράγιση του υποφακέλου των οικονομικών προσφορών των 33 συμμετεχόντων στον επίμαχο

διαγωνισμό. Δεν αξιολογήθηκαν οι οικονομικές προσφορές των συμμετεχόντων σε ότι εδώ ενδιαφέρει: κ. ... για την ΤΚ ..., κ. ... για την ΤΚ ... και της δικής μου προσφοράς για τις ΤΚ ...-... και ΤΚ ..., οι οποίες, μεταξύ άλλων, απορρίφθηκαν από την Επιτροπή του διαγωνισμού κατά το στάδιο της αξιολόγησης των «Δικαιολογητικών συμμετοχής - Τεχνικής προσφοράς» και ακολούθως, συνετάχθη το από 22-6-2021 Πρακτικό της με τον συνημμένο σε αυτό πίνακα με τις προσφερόμενες από κάθε ένα από τους συμμετέχοντες τιμές ανά ΤΚ.

Λαμβανομένου δε υπόψη ότι το κριτήριο κατακύρωσης είναι η χαμηλότερη τιμή, καθώς και ότι το σύνολο των οικονομικών προσφορών είναι μικρότερο των ανώτερων προβλεπομένων από την διακήρυξη και την εισήγηση της στο πρακτικό αξιολόγησης «Δικαιολογητικών συμμετοχής-Τεχνικών προσφορών» του διαγωνισμού, η Επιτροπή εισηγήθηκε προς το αποφασίζον όργανο της αναθέτουσας αρχής, για τις ΤΚ που έχω υποβάλλει προσφορά να ανακηρυχθούν προσωρινοί ανάδοχοι οι ακόλουθοι συμμετέχοντες εργολάβοι:

- 1.ΑΑ 54 ΤΚ τιμή 0,06€
- 2.115 ΔΚ ...-ΤΚ τιμή 0,046€
- 3. ΑΑ 116 ΤΚ τιμή 0,048€.
- ΑΑ 117 ΤΚ τιμή 0,047€
- 5. ΑΑ 120 ΤΚ τιμή 0,046€
- 6.ΑΑ 125ΤΚ τιμή 0,045€
- 7.ΑΑ 126 ΤΚ τιμή 0,05€
- 8.ΑΑ 127 ΤΚ τιμή 0,045.

Τέλος, δυνάμει της προσβαλλόμενης δια της παρούσας υπ' αριθμ. 992/28-6-2021 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της εγκρίθηκαν: α) **το από 18/6/2021 πρακτικό** αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικών προσφορών και β) **το από 22-23/6/2021 πρακτικό** αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών προσωρινών αναδόχων του διαγωνισμού και γ) εγκρίθηκε η ανάθεση των αναφερόμενων σ αυτή τμημάτων, για τα οποία δεν υποβλήθηκαν προσφορές, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.10 του άρθρου 6 του Ν. 4412/2016, καθότι πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της. Η

προσβαλλόμενη απόφαση μας γνωστοποιήθηκε την 30-6-2021 με ηλεκτρονικό μέσο.

Στη συνέχεια δυνάμει της συμπροσβαλλόμενης δια της παρούσας υπ' αριθμ. 1031/6-7-2021 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της Περιφέρειας εγκρίθηκε στο σύνολό του, το από 5-6/7/2021 πρακτικό της Επιτροπής διενέργειας – αξιολόγησης προσφορών του εν λόγω διαγωνισμού κατά τα αναφερόμενα σ' αυτό και τροποποιήθηκε μερικώς η αριθμ. 992/2021 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής ως προς αυτά που εδώ ενδιαφέρουν ως εξής: «Σχετικά με την προσφορά του κ ..., για την ΤΚ ... και τις εκ νέου **διευκρινήσεις που υπέβαλε στις 25-6-2021, η επιτροπή κατά το χρόνο υποβολής τους, είχε προχωρήσει στην αξιολόγηση των δικαιολογητικών των τεχνικών προσφορών των συμμετεχόντων, μετά από τις δοθείσες εντός προθεσμίας διευκρινήσεις σε εφαρμογή του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016 και είχε συντάξει και αποστείλει το σχετικό πρακτικό στο Τμήμα Προμηθειών, το οποίο και **όρισε ημερομηνία αποσφράγισης οικονομικών προσφορών στις 22/6/2021**. Η επιτροπή αξιολόγησε και τις οικονομικές προσφορές και προχώρησε στη σύνταξη του από 22-23/6/21 πρακτικού αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών των συμμετεχόντων. Με την από 992/221 απόφαση της Οικονομικής επιτροπής, η επιτροπή του διαγωνισμού **σε εφαρμογή της παραγράφου 3 του άρθρου 106 του ν. 4412/201, στην οποία αναφέρεται ότι:** «Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμά της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.» και εφόσον ο συμμετέχων κατέθεσε τελικά, θεωρημένη και σε ισχύ, την άδεια οδήγησης ελκυστήρα, του ..., με ημερομηνία θεώρησης 16/01/2019, αποδέχεται την τεχνική επάρκεια της προσφοράς του κ. ... για την ΤΚ ... και ακολούθως την αξιολόγηση της οικονομικής του προσφοράς, η οποία είναι 0,046€ ανά ψεκαζόμενο ελαιόδεντρο. Η επιτροπή έχοντας υπόψη ότι και η προσφορά του κ. ... για την ΤΚ ..., δεν έγινε αποδεκτή γιατί περιείχε ως ψεκαστή τον ..., του**

οποίου την άδεια οδήγησης ελκυστήρα ο υποψήφιος, δεν κατέθεσε θεωρημένη, μετά από τις δοθείσες εντός προθεσμίας διευκρινήσεις που του ζητήθηκαν σε εφαρμογή του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, η επιτροπή σε εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του ν. 4412/2016 αποφάσισε να αποδεχθεί την τεχνική επάρκεια και να αξιολογήσει την οικονομική προσφορά του για την ΤΚ ..., η οποία είναι 0,053€ ανά ψεκαζόμενο ελαιόδεντρο. Για την ΤΚ ... για την οποία είχε κριθεί προσωρινή μειοδότης του διαγωνισμού η κα ... με την 992/2021 απόφασή της Οικονομικής Επιτροπής, η επιτροπή εφόσον έκανε αποδεκτή την προσφορά του κ. ..., εισηγείται να κριθεί προσωρινός μειοδότης για την ΤΚ ... ο κ. ... που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, με τιμή ανά ψεκαζόμενο ελαιόδεντρο ίση με 0,046€.

Συνεπώς δια της συμπροσβαλλόμενης, κατά το μέρος που εδώ ενδιαφέρει, εγκρίθηκε το ως άνω πρακτικό στο σύνολο του και τροποποιήθηκε η προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 992/28-6-2021 απόφαση της ΟΕ της Περιφέρειας ..., ήτοι : α) **Για την ΤΚ ... αναδείχθηκε προσωρινός μειοδότης ο ... που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, με τιμή ανά ψεκαζόμενο ελαιόδεντρο ίση με 0,046€ και**
β) **Για την ΤΚ ... έκανε αποδεκτή την προσφορά του κ. ...,**
γ) **Για την ΔΚ ... - ..., αναδείχθηκε προσωρινός μειοδότης ο κ ..., που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, με προσφερόμενη τιμή 0,050€ ανά ψεκαζόμενο ελαιόδεντρο.**

Ήδη δια της παρούσης προσφεύγω ενώπιόν σας νόμιμα και εμπρόθεσμα κατ' άρθρο 360 Ν. 4412/2016 στρεφόμενη κατά των ανωτέρω προσβαλλόμενων αποφάσεων κατά το μέρος αυτών που ενέκριναν εσφαλμένα τον αποκλεισμό της συμμετοχής μου για την ΤΚ ...- από τη περαιτέρω διαγωνιστική διαδικασία και ανακήρυξαν επίσης εσφαλμένα ως προσωρινούς αναδόχους τους: τον ... για τις ΤΚ ..., ... και ... και την ... για τις ΤΚ ... και ... και τον ... για την ΔΚ ...-ΤΚ Ζητώ δε την ακύρωση τους κατά το προαναφερόμενο μέρος, ως επί τω τέλει να ανακηρυχθώ ανάδοχος των επίμαχων ΤΚ εγώ, η οποία έχω υποβάλλει καθ' όλα έγκυρη προσφορά και συνάμα έχω παράσχει την οικονομικότερη

προσφορά για τις επίμαχες ΤΚ που συμμετέχω για τους κάτωθι νόμιμους, βάσιμους και αληθείς λόγους:

Β) Εν συνεχεία, η προσφεύγουσα αναλύει τους λόγους Προσφυγής της, ως εξής:

«II.ΛΟΓΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

1^{ος} λόγος προσφυγής

Εύλογες ενδείξεις στρέβλωσης του ανταγωνισμού λόγω συμπαιγνιακής συμπεριφοράς συμμετεχόντων οικονομικών φορέων.

Με τη διάταξη του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει ορίζονται τα εξής:«.....4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις: α) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει με κατάλληλα μέσα αθέτηση των ισχυουσών υποχρεώσεων που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων,.....γ) εάν, με την επιφύλαξη της παρ. 3β του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 (Α` 93), περί ποινικών κυρώσεων και άλλων διοικητικών συνεπειών, η αναθέτουσα αρχή διαθέτει επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού...».

Με τη διάταξη του άρθρου 74 του ν. 4412/2016 ορίζονται τα εξής: «1. Σε περίπτωση συνδρομής λόγων αποκλεισμού των παρ. 1 και 4 του άρθρου 73, περί λόγων αποκλεισμού, που θέτουν σε αμφιβολία την αξιοπιστία και την ακεραιότητα οικονομικού φορέα, και εφόσον ο οικονομικός φορέας δεν λάβει τα μέτρα για να αποδείξει την αξιοπιστία του, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 7 του άρθρου 73, μπορεί να επιβληθεί εις βάρος του αποκλεισμός από τη συμμετοχή σε μελλοντικές διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων του παρόντος, καθώς και συμβάσεων παραχώρησης για εύλογο χρονικό διάστημα, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο παρόν άρθρο»

Στο άρθρο 25 της Διακήρυξης που τιτλοφορείται «ειδικοί όροι» ορίζεται ότι: «.....6. Οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς δεσμεύονται ότι δεν θα ενεργήσουν

αθέμιτα, παράνομα ή καταχρηστικά καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, αλλά και κατά το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης, εφόσον επιλεγούν».

Στο άρθρο 26 της Διακήρυξης που τιτλοφορείται «Δίκαιο Δωσιδικία» ορίζεται ότι «Κατά την εκτέλεση της σύμβασης εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν.4412/2016, οι όροι της παρούσας διακήρυξης και των παραρτημάτων της, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής και συμπληρωματικά ο Αστικός Κώδικας» Δικαιολογητικός λόγος των ανωτέρω διατάξεων, είναι η απαρέγκλιτη τήρηση των πάγιων και θεμελιωδών αρχών που διέπουν τη διαδικασία του διαγωνισμού για την ανάδειξη αναδόχων δημοσίων συμβάσεων, ήτοι του ανταγωνισμού και της ρητής απαγόρευσης συμμετοχής του ίδιου προσώπου με πολλαπλές προσφορές στον ίδιο διαγωνισμό. Όπως γίνεται ανεξαιρέτως δεκτό, αν μια συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική έχει σκοπό τον περιορισμό του ανταγωνισμού, μέσω λ.χ. καθορισμού τιμών ή κατανομής αγορών, δεν χρειάζεται να αποδειχθεί ότι ο ανταγωνισμός έχει πληγεί, προκειμένου να θεμελιωθεί η παράβαση (βλ. ενδεικτικά ΔΕΚ, *Consten et Grundig/Commission*, 56/64 et 58/64, Συλλογή 1965-1968, 429, ΔΕΚ, *BMWv. Commission*, υποθ. 32/79, Συλλογή 1980, 2435, σκέψη 37, ΔΕΚ, υποθ. 45/85, *Vds*, Συλλογή 1987, σ.405, ΔΕΚ, υποθ. C-49/92, Συλλογή 1999, σ. 14125, σκέψη 99, ΠΕΚ, υποθ. T-25/95 *Cimenteries CBR SA*, Συλλογή 2000, σ. II-491, ΠΕΚ, υποθ. T-202/98, *Tate and Lyle*, Συλλογή 2001, σ. II2035). Στο πλαίσιο αυτό κρίσιμο είναι κατά την εκδήλωση ορισμένης επιχειρηματικής δράσης της αυτονόητα αναμενόμενης ανεξάρτητης συμπεριφοράς διακριτών επιχειρήσεων έναντι της λήψης μέτρων και τακτικών που είχαν είτε ευθέως ως σκοπό ή αντικείμενο, είτε εν τέλει ως αποτέλεσμα, να αποδειχθεί περιορισμός του ανταγωνισμού. Απαγορευμένες δεν είναι μόνο τυχόν αντιανταγωνιστικές συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, είτε ρητές είτε σιωπηρές, αλλά και κάθε εναρμονισμένη πρακτική που καταλήγει σε συντονισμό των συμπεριφορών μεταξύ επιχειρήσεων και, τελικά, σε κατάλυση της αναγκαίας κατά το δίκαιο αυτονομίας και ανεξαρτησίας εμπορικής πολιτική.

Ειδικότερα στη συγκεκριμένη περίπτωση, οι εν λόγω συμμετέχοντες πατέρας και τέκνα, μολονότι επιχειρούν να εμφανιστούν ως τρεις «ξένες» μεταξύ τους ανταγωνιστικές ατομικές επιχειρήσεις, εντούτοις κατ' ουσίαν «διευκολύνουν» η μία την άλλη ώστε να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό με πολλαπλές συμμετοχές και προδήλως κοινό συμφέρον. Αυτό αποδεικνύεται άνευ ετέρου τινός από το γεγονός ότι η συμμετέχουσα θυγατέρα ... έχει παράσχει προσφορά για τις ΤΚ και ..., όπως και ο πατέρας ..., έχοντας δηλώσει ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ απαιτούμενους εκ της Διακηρύξεως ΓΕΩΡΓΙΚΟΥΣ ΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ και ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΟΥΣ ΙΔΙΟΥΣ ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΛΚΥΣΤΗΡΩΝ. με την προσφορά του πατέρα της ... για τις ίδιες ΤΚ!!!!!!

Είναι δε ιδιαιτέρως χαρακτηριστικό ότι στην ΤΚ ... η συμμετέχουσα θυγατέρα ... έχει δηλώσει ως 4ο απαιτούμενο τον γεωργικό ελκυστήρα ιδιοκτησίας του ανθυποψήφιου στον επίμαχο **διαγωνισμό αδελφού της** ... και ως χειριστή του εν λόγω γεωργικού ελκυστήρα τον επίσης ανθυποψήφιο πατέρα της ..., ο οποίος επίσης έχει παράσχει προσφορά για την ίδια ΤΚ δηλώνοντας ακριβώς τους ίδιους γεωργικούς ελκυστήρες και τους ίδιους χειριστές!!!!!!! Ομοίως και ο συμμετέχων υιός .. που έχει παράσχει προσφορές για τις ΤΚ ..., ... και ... έχει δηλώσει τους ίδιους ακριβώς απαιτούμενους εκ της Διακήρυξης γεωργικούς ελκυστήρες και τους ίδιους χειριστές που έχει δηλώσει και ο ανθυποψήφιος για τις ίδιες ΤΚ πατέρας του ...!!!! Επίσης, παρανόμως εναρμονισμένες και συμπαιγνιακές είναι οι οικονομικές προσφορές των εν λόγω υποψηφίων, όπως γίνεται αμέσως αντιληπτό από το γεγονός ότι σε όσους ΤΚ έχουν παράσχει τα τέκνα του ... και ... προσφορά ο έχει παράσχει σε όλες υψηλότερη τιμή προσφοράς από αυτά και τούτο για δύο προφανείς λόγους:

Πρώτον για να μην είναι ανταγωνιστικός έναντι των προσφορών που υπέβαλλαν τα τέκνα του και δεύτερον διότι οι παρασχεθείσες οικονομικές προσφορές των επίμαχων συμμετεχόντων εξυπηρετούν και διευκολύνουν την ακόλουθη συμπαιγνιακή πρακτική: Μετά το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών, εάν οι οικονομικές προσφορές των τέκνων ... και ... είναι οι οικονομικότερες και αναδειχθούν μειοδότες, στην περίπτωση που η επόμενη κατά σειρά οικονομική προσφορά είναι του πατέρα τους χωρίς να παρεμβάλλεται προσφορά άλλου

συνυποψηφίου, τότε ευχερώς τα αναδειχθέντα ως μειοδότες, τέκνα μπορούν να αποσύρουν τις προσφορές τους στις συγκεκριμένες ΤΚ και να αναδειχθεί μειοδότης ο πατέρας τους με σαφώς υψηλότερη τιμή. **Εν προκειμένω, δεν κατέστη εφικτό να προχωρήσουν στις ΤΚ που εγώ συμμετέχω στην προπεριγραφόμενη μεθόδευση, διότι η δική μου προσφορά ήταν η δεύτερη οικονομικότερη μετά των τέκνων του ... και και έπονταν η προσφορά του πατέρα τους** Πλην όμως ο συμμετέχων ... εφάρμοσε την απαγορευμένη, προσυμφωνημένη, παράνομη και καταχρηστική αυτή μεθόδευση με τον συνεργάτη του από προηγούμενους διαγωνισμούς ..., ο οποίος υπέβαλλε προσφορά μόνο για την ΔΤ ... - ΤΚ Η συνεργασία και η πλήρης εναρμόνιση των δύο αυτών συμμετεχόντων αποδεικνύεται άνευ ετέρου τινός εκ του γεγονότος ότι και οι δύο αυτοί συμμετέχοντες έχουν δηλώσει ότι θα χρησιμοποιήσουν τους ίδιους ακριβώς γεωργικούς ελκυστήρες και τους ίδιους χειριστές αυτών!!!!!!!, γεγονός που αποδεικνύει την μεταξύ τους «διευκόλυνση» προς εξασφάλιση της συμμετοχής τους.

Στην επίμαχη ΤΚ έχω επίσης παράσχει τη δεύτερη κατά σειρά χαμηλότερη οικονομική προσφορά μετά τον ... που είχε δύναμη της πρώτης προσβαλλόμενης υπ' αριθμ. 992/28-6-2021 απόφασης ανακηρυχθεί προσωρινός μειοδότης για τη συγκεκριμένη ΤΚ. Τη τρίτη δε χαμηλότερη οικονομική προσφορά την έχει παράσχει ο συμμετέχων Μετά την ακύρωση της προσφοράς μου για την συγκεκριμένη ΤΚ, δεν αξιολογείται η οικονομική μου προσφορά και πλέον ο ... καθίσταται ο δεύτερος κατά σειρά μειοδότης. Για το λόγο αυτόν, ο συνεργάτης του ... «έσπευσε», κατά τη μεταξύ τους συμφωνία, την 1-7-2021 να ΑΠΟΣΥΡΕΙ τη προσφορά του που ήταν χαμηλότερη (0,046€ ανά δέντρο) με αποτέλεσμα να καταπέσει η εγγυητική συμμετοχής που είχε υποβάλλει ποσού 624,35€ και να ανακηρυχθεί προσωρινώς ανάδοχος ο ... που είχε παράσχει οικονομική προσφορά (0,05€ ανά δέντρο), εξασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό 0,004€ ανά δέντρο X 127.940 ψεκαζόμενα ελαιόδεντρα άρα επιπλέον κέρδος 5117,6€ με ισόποση βέβαια ζημία της αναθέτουσας αρχής.

Επειδή, με τις ανωτέρω ουσιαστικά κοινές προσφορές που υπέβαλλαν οι εν λόγω τρεις συγγενείς συμμετέχοντες και ο ... που αποσύρθηκε κατά τα ανωτέρω από το διαγωνισμό, μόνο σε δύο παραδοχές μπορούμε να οδηγηθούμε, είτε πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι εν λόγω συμμετέχοντες χωρίς καμία λογική προς τούτο εξήγηση αποδέχονται την ενδεχόμενη βλάβη στα οικονομικά συμφέροντα του εκάστος εξ αυτών από την ενδεχόμενη κατακύρωση του διαγωνισμού υπέρ των επίμαχων ανθυποψηφίων (πατέρα και αδελφών)χρησιμοποιώντας όλοι τα ίδια μέσα και τους ίδιους χειριστές, διευκολύνοντας έτσι ο ένας τον άλλον να συμμετάσχει στο διαγωνισμό, είτε ότι συνδιαμόρφωσαν τις οικονομικές προσφορές τους ώστε να έχουν περισσότερες πιθανότητες κατακύρωσης του διαγωνισμού σε μία εκ των δύο υποβληθέντων για κάθε ΤΚ προσφορών, δοθέντος ότι όχι τυχαία βέβαια σε καμία ΤΚ δεν υπέβαλλαν προσφορά και οι τρεις εν λόγω υποψήφιοι.

Επειδή αυτή η πρακτική συνιστά ευθέως εναρμονισμένη πρακτική που κατατείνει προδήλως στη στρέβλωση του ανταγωνισμού και δημιουργεί όχι μόνο εύλογες ενδείξεις νόθευσης του ανταγωνισμού αλλά απόλυτη βεβαιότητα. Συνεπώς, όφειλε η αναθέτουσα αρχή εξ αυτού του λόγου να ελέγξει επισταμένα τυχόν στρέβλωση του ανταγωνισμού από τη συνεργασία μεταξύ των τριών αυτών διαγωνιζομένων-συγγενών, καθώς και του ... ακολούθως να ΑΠΟΡΡΙΨΕΙ τη συμμετοχή ΑΠΑΝΤΩΝ των ανωτέρω από τον επίδικο διαγωνισμό, κατ' άρθρο 73 παρ. 4 περ. γ του ν. 4412/2016 και σύμφωνα με τους προαναφερόμενους όρους της Διακήρυξης. Όφειλε δηλαδή η αναθέτουσα αρχή εξετάζοντας εάν στην συγκεκριμένη περίπτωση υφίσταται στην πράξη νόθευση του ανταγωνισμού να διερευνήσει τον τρόπο κατάρτισης της προσφοράς των εν λόγω υποψηφίων, τα πρόσωπα που την κατήρτισαν και την υπέγραψαν, τις προφανείς και εγγύτατες σχέσεις μεταξύ των τριών ατομικών επιχειρήσεων κ.λπ.

Στο πλαίσιο δε αυτής της διερεύνησης από την αναθέτουσα αρχή οι τρεις υποψήφιοι όφειλαν να κληθούν να αποδείξουν αν στον συγκεκριμένο διαγωνισμό η συμμετοχή τους σε περισσότερα ΤΚ με κοινά μέσα (μηχανήματα και χειριστές)οδήγησε προδήλως σε γνώση του περιεχομένου περισσότερων προσφορών.

Όπως, όμως, προκύπτει από τα ως άνω Πρακτικά, τα οποία εγκρίθηκαν από τις προσβαλλόμενες αποφάσεις η αναθέτουσα αρχή όχι μόνον δεν προέβη σε καμία από τις ενέργειες αυτές, αλλά ουδόλως ασχολήθηκε με το κρίσιμο αυτό ζήτημα αλλά αρκέστηκε στην τυπική υπεύθυνη δήλωση του ΕΕΕΣ που κατέθεσαν οι τρεις αυτοί υποψήφιοι στην ερώτηση εάν έχουν συνάψει συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με σκοπό την στρέβλωση του διαγωνισμού, ενώ ήταν απολύτως προφανές και έκδηλο ότι η δήλωση αυτή δεν ήταν αληθής. Υπό τα δεδομένα αυτά οι προσβαλλόμενες αποφάσεις είναι μη νόμιμες και πρέπει να ακυρωθούν ως αντιβαίνουσες στις προαναφερόμενες διατάξεις του νόμου και της Διακήρυξης, καθόσον οι παραπάνω τρεις (3) διαγωνιζόμενοι δεν έπρεπε να γίνουν δεκτοί στην περαιτέρω διαγωνιστική διαδικασία, αφού συμμετείχαν και οι τρεις με διαφορετικές μεν προσφορές, αλλά με κοινά απαιτούμενα μέσα και χειριστές αυτών και μάλιστα προσφέροντας και ιδιότητα μέσα και ίδιες υπηρεσίες ο ένας στον άλλο προκειμένου να καταστεί εφικτή η συμμετοχή τους στον διαγωνισμό, κατάσταση η οποία τεκμηριώνει προφανώς επαρκώς εύλογες ενδείξεις στρέβλωσης του ανταγωνισμού και συνιστά σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα.(ad hoc ΑΕΠΠ 1325/2020)

2^{ος} λόγος προσφυγής

Παραβίαση της διάταξης του άρθρου 102 του ν. 4412/2016

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 102 του ν, 4412/2016, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ορίζεται ότι :«Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους προσφέροντες ή υποψήφιους οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης».

Επειδή στο άρθρο 8 της Διακήρυξης που τιτλοφορείται «Λόγοι απόρριψης προσφοράς» ορίζεται ότι: «Η Αναθέτουσα Αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών απορρίπτει σε κάθε περίπτωση, προσφορά :«.....2) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ν.4412/2016....».3) για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016,4) η οποία είναι εναλλακτική προσφορά.....»

Ο ανθυποψήφιος μου στον επίμαχο διαγωνισμό ... **την 31-5-2021** κλήθηκε με σχετικό ηλεκτρονικό μήνυμα από το Τμήμα Προμηθειών της να παράσχει διευκρινίσεις κατ' άρθρο 102 ν. 4412/2016 διότι : α) «κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών της προσφοράς σας προέκυψαν τα εξής: **Για τις ΤΚ ... και ..., στις κατατεθείσες υπεύθυνες δηλώσεις για τους ελκυστήρες ... και ... της εταιρείας ..., υπάρχει θεώρηση του γνησίου της υπογραφής από τον υπάλληλο των ΚΕΠ, χωρίς αυτές να είναι υπογεγραμμένες από τον ενδιαφερόμενο και στις οποίες έχουν συμπληρωθεί μόνο οι ενδείξεις των στοιχείων ταυτότητας του ενδιαφερομένου. Κατόπιν των ανωτέρω και σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, παρακαλούμε για τη παροχή διευκρινίσεων ή συμπληρώσεων μέσα σε 10 ημέρες από την κοινοποίηση» και**

β) «κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών της προσφοράς σας για την **ΤΚ ... προέκυψαν τα εξής.... Στις κατατεθειμένες άδειες οδήγησης χειριστών γεωργικών ελκυστήρων ... και ... έχει παρέλθει ο αναγραφόμενος χρόνος ισχύος τους. Κατόπιν των ανωτέρω και σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, παρακαλούμε για τη παροχή διευκρινίσεων ή συμπληρώσεων μέσα σε 10 ημέρες από την κοινοποίηση».**

Ομοίως ο ανθυποψήφιος μου στον επίμαχο διαγωνισμό ... την 31-5-2021 κλήθηκε με σχετικό ηλεκτρονικό μήνυμα από το Τμήμα Προμηθειών της ... να

παράσχει διευκρινίσεις κατ' άρθρο 102 ν. 4412/2016 διότι : «για την **TK ...**, διαπιστώθηκε ότι, στις κατατεθειμένες άδειες οδήγησης των χειριστών ... και ..., έχει παρέλθει ο αναγραφόμενος χρόνος ισχύος τους. Κατόπιν των ανωτέρω και σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, παρακαλούμε για τη παροχή διευκρινίσεων ή συμπληρώσεων μέσα σε 10 ημέρες από την κοινοποίηση».

Καταρχήν τονιστέο ότι κατά τα αναφερόμενα στον πρώτο λόγο προσφυγής οι δύο ανθυποψήφιοι μου δήλωσαν ότι θα χρησιμοποιήσουν τα ίδια ακριβώς μέσα και τους ίδιους χειριστές για την εκτέλεση των επίμαχων εργασιών και για το λόγο αυτό κλήθηκαν να παράσχουν διευκρινίσεις για τα ίδια ζητήματα και ακολούθως παρείχαν και πανομοιότυπες διευκρινίσεις και συμπληρώσεις. Κατά τα αναφερόμενα στις προσβαλλόμενες αποφάσεις και τα Πρακτικά της Επιτροπής διαγωνισμού, οι εν λόγω ανθυποψήφιοι μου υπέβαλλαν εμπροθέσμως, ήτοι εντός της ταχθείσας ως άνω 10ήμερης προθεσμίας τις αξιούμενες διευκρινίσεις-συμπληρώσεις και ειδικότερα:

Ως προς τις διευκρινίσεις του συμμετέχοντος ..., ο οποίος προσκόμισε την από 7/6/2021, υπεύθυνη δήλωση και έγγραφη διευκρίνιση του κ. ..., με τις οποίες δηλώνει ότι εκ παραδρομής δεν τέθηκε η υπογραφή του στις υπεύθυνες δηλώσεις και δηλώνει ότι θα εργαστεί στο πρόγραμμα δακοκτονίας, διαθέτοντας τους υπ' αριθ. ... και ... γεωργικούς ελκυστήρες, της εταιρείας ..., τους οποίους είχε διαθέσει και από 14/4/2021 για τη συγκρότηση συνεργείων ψεκασμού του εργολάβου Η επιτροπή του διαγωνισμού έκανε εσφαλμένα δεκτές τις διευκρινίσεις και την από 7/6/2021 υπεύθυνη δήλωση του κ. ..., αποδεχόμενη των προγενέστερο χαρακτήρα των δηλωθέντων στοιχείων σε αυτή, σχετικά με τη διάθεση στον εργολάβο των απαραίτητων μέσων (υπ' αριθ. ... και ... γεωργικών ελκυστικών) για την ύπαρξη της τεχνικής επάρκειας και ως εκ τούτου, έκανε δεκτές τις προσφορές του για τις TK και TK

Η ανωτέρω κρίση της αναθέτουσας αρχής είναι προδήλως εσφαλμένη και τούτο διότι οι υποβληθείσες από 14-4-2021 υπεύθυνες δηλώσεις είναι καθόλα άκυρες και ανυπόστατες και ουδεμία έννομη συνέπεια παράγουν, δοθέντος ότι ελλείπει από αυτές η πρωτότυπη υπογραφή του

ενδιαφερόμενου. Η επ' αυτών αναγραφή των στοιχείων της ταυτότητας του ενδιαφερόμενου ουδεμία έννομη επιρροή ασκεί ως προς την ακυρότητα αυτών. Επιπλέον η ύπαρξη βεβαίωσης που έχει τεθεί από τον αρμόδιο υπάλληλο του ΚΕΠ του Δήμου ... που έχει τεθεί επ' αυτών με την οποία βεβαιώνει το ΓΝΗΣΙΟ ΤΩΝ ΑΝΥΠΑΡΚΤΩΝ ΥΠΟΓΡΑΦΩΝ, είναι ενδεχομένως αντικείμενο διερεύνησης από τις αρμόδιες Εισαγγελικές Αρχές για την τυχόν τέλεση ποινικών αδικημάτων.

Συνεπώς δεν μπορεί να είναι και δεν είναι ανεκτή από η διάταξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 η αναπλήρωση ή συμπλήρωση των άκυρων, ανυπόστατων και σε κάθε περίπτωση παρανόμως συνταχθέντων και υποβληθέντων εγγράφων φερομένων ως υπευθύνων δηλώσεων με την από 7-6-2021 μεταγενέστερη υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερόμενου. Ούτε βέβαια εκ των ως άνω άκυρων, ανυπόστατων και σε κάθε περίπτωση παρανόμως συνταχθέντων και υποβληθέντων εγγράφων φερομένων ως υπευθύνων δηλώσεων μπορεί να συναχθεί υφιστάμενη κατά το χρόνο υποβολής των προσφορών δέσμευση του τρίτου ότι θα διαθέσει στον συμμετέχοντα τους υπ' αριθ. ... και ... γεωργικούς ελκυστήρες για την θεμελίωση της τεχνικής του επάρκειας, κατά τους όρους της Διακήρυξης, όπως εσφαλμένα υπέλαβε η αναθέτουσα αρχή. Η δε προσκόμιση από πλευράς του συμμετέχοντος των παράνομων, ανυπόστατων και άκυρων υπευθύνων δηλώσεων συνιστά προδήλως σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα και ως τέτοιο θα έπρεπε να έχει εκληφθεί από την αναθέτουσα αρχή και ως εκ τούτου, θα έπρεπε να μην έχει κάνει δεκτή την προσφορά του εν λόγω συμμετέχοντα στις ΤΚ ... και

Ως προς το δεύτερο ζήτημα για το οποίο ζητήθηκαν διευκρινίσεις τόσο από τον συμμετέχοντα ..., όσο και από τον υιό του επίσης συμμετέχοντα ..., με τον οποίο έχουν υποβάλλει πανομοιότυπες τεχνικές προσφορές για την ΤΚ-..., λεκτέα τα ακόλουθα:

Ορθώς η Επιτροπή διαγωνισμού με τα το από 18-6-2021 Πρακτικό της για την αξιολόγηση των δικαιολογητικών συμμετοχής - τεχνικών προσφορών» του διαγωνισμού και το από 22-23/6/2021 πρακτικό αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών» του διαγωνισμού, τα οποία εγκρίθηκαν με την πρώτη

προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 992/28-6-2021 απόφαση της ΟΕ, δεν έκανε δεκτές τις παρασχεθείσες εντός της ταχθείσας και εδέχθη ότι σε ότι αφορά τις από αμφοτέρους ανθυποψήφιους ... και ... όμοιες διευκρινίσεις κατ' άρθρο 102 ν. 4412/2016 που αφορούσαν στον δηλωθέντα ως χειριστή ... του οποίου η υποβληθείσα υπ' αριθμ. 8152 άδεια οδήγησης γεωργικού ελκυστήρα ήταν θεωρημένη έως τις 10/04/2012, ... με τις οποίες ισχυρίστηκε αβασίμως ότι η ισχύς της άδειας οδήγησης ελκυστήρα λήγει στις 24/3/2048 και τούτο διότι η θεώρηση των αδειών οδήγησης γεωργικών ελκυστήρων γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΥΑ 435/13104/26-01-2016 ΦΕΚ 378 Β/2016 και επιπλέον για τους αλλοδαπούς υπηκόους τρίτων χωρών της ΥΑ 15684/Γ2/2822/22-12-2006 ΦΕΚ1928Β/2006. Η ισχύς της υπ' αριθ ΚΥΑ 435/13104/2016 ΦΕΚ 378 Β/2016, αρχίζει με τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης και δεν έχει αναδρομική ισχύ, συνεπώς η άδεια οδήγησης γεωργικού ελκυστήρα του ως άνω χειριστή που έληξε το έτος 2012, απαιτούσε και απαιτεί θεώρηση. Άλλωστε με την έναρξη ισχύος της ανωτέρω ΚΥΑ, για την θεώρηση της άδειας γεωργικού ελκυστήρα, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 1 αυτής, ο κάτοχος της άδειας οδήγησης και χειρισμού αγροτικού μηχανήματος, εφόσον κατέχει άδεια οδήγησης αυτοκινήτου σε ισχύ, μπορεί να ανανεώσει την άδεια οδήγησης και χειρισμού αγροτικού μηχανήματος, χωρίς νέα ιατρική εξέταση, μέχρι τη λήξη ισχύος της άδειας οδήγησης αυτοκινήτου. Για την θεώρηση της εν λόγω άδειας οδήγησης γεωργικού ελκυστήρα, δεν ακολουθήθηκε από τον κάτοχο της, η διοικητική διαδικασία που προβλέπεται για την θεώρηση της άδειας αυτής, από την υπηρεσία που την εξέδωσε.

Εφόσον ο οικονομικός φορέας δεν προσκόμισε άδεια οδήγησης γεωργικού ελκυστήρα του ..., σε ισχύ κατά το στάδιο υποβολής της προσφοράς του, η επιτροπή δεν έκανε δεκτή την πρόσφορα του. Πλην όμως όπως εσφαλμένα η Επιτροπή διαγωνισμού έκανε δεκτές τις υποβληθείσες **ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΑ, ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΑ και ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΒΑΣΗ** των όρων της διάταξης του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 **ΝΕΕΣ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ** οι οποίες είναι εξόχως αντιφατικές με τις προηγούμενες, που υποβλήθηκαν **ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΑ** στις 25-6-2021, **ΣΕ ΧΡΟΝΟ** δηλαδή που η Επιτροπή, μετά την εκπνοή της

ταχθείσας 10ημερης προθεσμίας, είχε ήδη προχωρήσει στην αξιολόγηση των δικαιολογητικών των τεχνικών προσφορών των συμμετεχόντων, μετά από τις δοθείσες εντός προθεσμίας διευκρινήσεις των εν λόγω συμμετεχόντων, σε εφαρμογή του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016 και είχε συντάξει και αποστέλλει το σχετικό πρακτικό στο Τμήμα Προμηθειών και μετά την αποσφράγιση και αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών και τη σύνταξη του από 22-23/6/2021 πρακτικού αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών των συμμετεχόντων και την επικύρωση τους από την πρώτη προσβαλλόμενη υπ αριθμ. 992/221 απόφαση της Οικονομικής επιτροπής και προχώρησε στην κατάρτιση του από 5-6/7/2021 πρακτικού της με το οποίο εισηγήθηκε στο αποφασίζον όργανο, την ΟΕ της ..., σε ότι εδώ ενδιαφέρει τα ακόλουθα

:«Σχετικά με την προσφορά του κ ..., για την ΔΚ ... και τις εκ νέου διευκρινήσεις που υπέβαλε στις 25-6-2021, η επιτροπή κατά το χρόνο υποβολής τους, είχε προχωρήσει στην αξιολόγηση των δικαιολογητικών των τεχνικών προσφορών των συμμετεχόντων, μετά από τις δοθείσες εντός προθεσμίας διευκρινήσεις σε εφαρμογή του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016 και είχε συντάξει και αποστέλλει το σχετικό πρακτικό στο Τμήμα Προμηθειών, το οποίο και όρισε ημερομηνία αποσφράγισης οικονομικών προσφορών στις 22/6/2021. Η επιτροπή αξιολόγησε και τις οικονομικές προσφορές και προχώρησε στη σύνταξη του από 22-23/6/21 πρακτικού αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών των συμμετεχόντων. Με την από 992/221 απόφαση της Οικονομικής επιτροπής, η επιτροπή του διαγωνισμού σε εφαρμογή της παραγράφου 3 του άρθρου 106 του ν. 4412/201, στην οποία αναφέρεται ότι: «Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψη της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη» και εφόσον ο συμμετέχων κατέθεσε τελικά, θεωρημένη και σε ισχύ, την άδεια οδήγησης ελκυστήρα, του ..., με ημερομηνία θεώρησης 16/01/2019, αποδέχεται την

τεχνική επάρκεια της προσφοράς του κ. ... για την ΤΚ ... και ακολούθως την αξιολόγηση της οικονομικής του προσφοράς, η οποία είναι 0,046€ ανά ψεκαζόμενο ελαιόδεντρο. Η επιτροπή έχοντας υπόψη ότι και η προσφορά του κ. ... για την ΤΚ ..., δεν έγινε αποδεκτή γιατί περιείχε ως ψεκαστή τον ..., του οποίου την άδεια οδήγησης ελκυστήρα ο υποψήφιος, **δεν κατέθεσε θεωρημένη, μετά από τις δοθείσες εντός προθεσμίας διευκρινήσεις που του ζητήθηκαν σε εφαρμογή του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016**, η επιτροπή σε εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του ν. 4412/2016 αποφάσισε να αποδεχθεί την τεχνική επάρκεια και να αξιολογήσει την οικονομική προσφορά του για την ΤΚ ..., η οποία είναι 0,053€ ανά ψεκαζόμενο ελαιόδεντρο. Για την ΤΚ ... για την οποία είχε κριθεί προσωρινή μειοδότης του διαγωνισμού η κα ... με την 992/2021 απόφασή της Οικονομικής Επιτροπής, η επιτροπή εφόσον έκανε αποδεκτή την προσφορά του κ. ..., εισηγείται να κριθεί προσωρινός μειοδότης για την ΤΚ ... ο κ. που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, με τιμή ανά ψεκαζόμενο ελαιόδεντρο ίση με 0,046€.

Ακολούθως εσφαλμένα η αναθέτουσα αρχή με την δεύτερη προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 1031/6-7-2021 απόφαση της η ΟΕ ενέκρινε το ανωτέρω πρακτικό και τη μερική τροποποίηση της πρώτης προσβαλλόμενης υπ' αριθμ. 992/2021 απόφασης της σε ότι εδώ ενδιαφέρειως εξής: «Για την ΤΚ ... να κριθεί προσωρινός μειοδότης ο κ. ... που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, με τιμή ανά ψεκαζόμενο ελαιόδεντρο ίση με 0,046€. Για την ΤΚ ... να γίνει αποδεκτή η προσφορά του κ. ... και την κατάπτωση της εγγύησης συμμετοχής ποσού 624,35€, του κ. ... λόγω απόσυρσης της προσφοράς του για την ΔΚ ...- Για την ΔΚ ... να κριθεί προσωρινός μειοδότης ο κ. ... που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, με προσφερόμενη τιμή 0,050 € ανά ψεκαζόμενο ελαιόδεντρο.

Ενώ θα έπρεπε κατ' ορθή εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 102 του ν. 4412/2021 που ορίζει ρητώς συγκεκριμένα χρονικά όρια για τη παροχή διευκρινίσεων, να έχει απορρίψει τις από 25-6-2021 διευκρινίσεις του ...

ως εκπρόθεσμες και ως όλως αντιφατικές κατά περιεχόμενο με τις παρασχεθείσες εντός της ταχθείσας προθεσμίας διευκρινίσεις του ιδίου συμμετέχοντα και να μην τις έχει λάβει υπόψη, ως και να μην είχε προβεί στην εσφαλμένη δια του ανωτέρω πρακτικού εισήγηση περί αποδοχής της προσφοράς των συμμετεχόντων στην ΤΚ ... και την ανακήρυξη του ... ως προσωρινού μειοδότη στην συγκεκριμένη ΤΚ στη θέση μου και σε μερική τροποποίηση της υπ' αριθμ. 992/2021 προσβαλλόμενης απόφασης.

3^{ος} λόγος προσφυγής

Ως προς τον εσφαλμένο λόγο αποκλεισμού της προσφοράς της προσφεύγουσας στην ΔΚ ...-ΤΚ ...

Επειδή, η Επιτροπή Διαγωνισμού την 9-6-2021 μου ζήτησε να παράσχω διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, διότι κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών που υπέβαλλα διαπιστώθηκε ότι για την ΤΚ ..., είχα καταθέσει δύο φορές το Πιστοποιητικό Επιθεώρησης με αριθμό σειράς ...166, ιδιοκτησίας ... και συνεπώς η προσφορά δεν συμπεριλαμβάνει τα έξι πιστοποιητικά που απαιτούνται. Αμελητί παρείχα τις αξιούμενες διευκρινίσεις αναφέροντας ότι εκ παραδρομής υποβλήθηκε δύο φορές το ίδιο πιστοποιητικό επιθεώρησης και επισύναψα στο απαντητικό μήνυμά μου το Πιστοποιητικό Επιθεώρησης βυτίου με αριθμό σειράς ... ιδιοκτησίας Πλην όμως εσφαλμένα, αυθαίρετα και παρά το νόμω η Επιτροπή Διαγωνισμού εδέχθη ότι δεν αποδεικνύεται ότι είχα εξασφαλίσει την χρήση του αυτού του Βυτίου κατά την υποβολή της προσφοράς μου και δεν έκανε δεκτή την πρόσφορά μου για τις ΤΚ ... και τούτο διότι προσκόμισα το ελλείπον εκ παραδρομής πιστοποιητικό που απαιτείτο εκ της Διακήρυξης και συνεπώς η προσφορά μου ήταν πλήρης και απόλυτα σύμφωνη με τον όρους της Διακήρυξης και κατόπιν αποσύρσεως της προσφοράς του συμμετέχοντα ... θα έπρεπε να ανακηρυχθώ προσωρινός ανάδοχος της επίμαχης ΤΚ, δοθέντος ότι προσέφερα και την οικονομικότερη προσφορά ανά ψευκαζόμενο δέντρο [...]

6. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 7 του ΠΔ 39/2017, η ασκηθείσα Παρέμβαση κατατέθηκε εμπρόθεσμα (19.07.2021), ήτοι, δέκα (10) ημέρες μετά την κοινοποίηση της Προδικαστικής Προσφυγής στις 09.07.2021 στους λοιπούς προσφέροντες, σκοπεύει δε στην απόρριψη της εν λόγω Προσφυγής, καθόσον η παρεμβαίνουσα προδήλως ευνοείται από τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης Απόφασης, με την οποία έγινε δεκτή η υποβληθείσα Προσφορά της και αναδείχθηκε προσωρινός μειοδότης στις Τ.Κ ..., ... και ... του εν λόγω Διαγωνισμού. Ως εκ τούτου, ασκείται παραδεκτώς και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω, κατ' ουσίαν από την Αρχή.

7. Επειδή, στο άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), παράγραφος 1 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης [...]».

8. Επειδή, στο άρθρο 53 («Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης») παρ. 1 και 2 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρθρων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης [...] περιέχουν ιδίως: [...] ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων [...] ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς [...] ιη) όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους για την εκτέλεση της σύμβασης, ιδίως δε την υποχρέωση της παρ. 2 του άρθρου 18 [...]».

9. Επειδή, στο άρθρο 91 («Λόγοι απόρριψης προσφορών») παρ. 1 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «[...] Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102 [...]».

10. Επειδή, στο άρθρο 104 («Χρόνος συνδρομής όρων συμμετοχής Οψιγενείς μεταβολές») παρ. 1 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι «1. Το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών του άρθρου 80, και κατά την σύναψη της σύμβασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της παρ. 3 του άρθρου 105».

11. Επειδή, στο άρθρο 106 («Ματαίωση διαδικασίας») του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «3. Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.».

12. Επειδή, στο άρθρο 5 («ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ (ΥΠΟ)ΦΑΚΕΛΟΥ «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ - ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ» παράγραφος 2 («ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ») της επίμαχης Διακήρυξης, (Παράρτημα Α), ορίζεται ότι: «2.1 Η τεχνική προσφορά συντάσσεται

συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος. Στην συνέχεια, το σύστημα παράγει σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, σε μορφή pdf, το οποίο υπογράφεται ψηφιακά και υποβάλλεται από τον προσφέροντα. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος και του παραγόμενου ψηφιακά υπογεγραμμένου ηλεκτρονικού αρχείου πρέπει να ταυτίζονται. Σε αντίθετη περίπτωση, το σύστημα παράγει σχετικό μήνυμα και ο προσφέρων καλείται να παράγει εκ νέου το ηλεκτρονικό αρχείο pdf. 2.2 Οι υποψήφιοι οφείλουν για τη συμμετοχή τους στο διαγωνισμό, εκτός του ανωτέρω παραγόμενου από το Σύστημα ηλεκτρονικού αρχείου, να υποβάλουν και τα κατωτέρω σε μορφή αρχείου pdf.

2.2.1 Συμπληρωμένο και ψηφιακά υπογεγραμμένο τον ΠΙΝΑΚΑ II του Παραρτήματος Β της παρούσας, ξεχωριστά για κάθε τμήμα που κατατίθεται προσφορά.

2.2.2 Αντίγραφα αδειών κυκλοφορίας των γεωργικών ελκυστήρων.

2.2.3 Αντίγραφα αδειών οδήγησης των οδηγών των γεωργικών ελκυστήρων. 2.2.4 Πιστοποιητικό Επιθεώρησης εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων (βυτία), που εντάσσει τον εξοπλισμό στην Κατηγορία I ή II, όπως προβλέπεται στην ΥΑ Ε8 1831/39763/2015 (ΦΕΚ Β'671). Το ανωτέρω δικαιολογητικό θα υποβληθεί είτε κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του Ν. 4250/2014 είτε και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση, στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους και η οποία φέρει υπογραφή (ψηφιακή) μετά την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της παρούσας σύμβασης.

2.2.5 Στην περίπτωση ψεκαστικών συγκροτημάτων απαρτιζόμενων από γεωργικούς ελκυστήρες υποβάλλεται Πιστοποιητικό γνώσεων ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων βάσει του άρ. 19 του Ν. 4036/2012 (ΦΕΚ Α'8), από τους αντίστοιχους ψεκαστές κάθε ψεκαστικού συγκροτήματος.

2.2.6 Υπεύθυνες δηλώσεις της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 (Α' 75), με θεώρηση γνησίου υπογραφής από αρμόδια διοικητική αρχή, Κ.Ε.Π. ή μέσω της ηλεκτρονικής ιστοσελίδας www.gov.gr/ipiresies/polites-kai-kathemerinoteta/upeuthune-delose-kaiexousiodotese/ekdose-upeuthunes-

deloses των ιδιοκτητών και των χειριστών των γεωργικών ελκυστήρων που αναγράφονται στις υποβληθείσες καταστάσεις Πίνακα II του Παραρτήματος Β και με τους οποίους έχει εξασφαλίσει τη συνεργασία ο υποψήφιος ανάδοχος, στην οποία θα δηλώνονται τα παρακάτω: — Θα εργαστώ στο Πρόγραμμα Δακοκτονίας 2021 των ΔΑΟΚ ΠΕ και ΔΑΟΚ ..., για τη συγκρότηση συνεργείου ψεκασμού του εργολάβου(ΟΝΟΜΑ ΕΠΩΝΥΜΟ), διαθέτοντας τον/τους υπ' αριθ..... γεωργικό/ούς ελκυστήρα/ες του/των οποίου/ων είμαι ιδιοκτήτης ή /και ως χειριστής γεωργικού ελκυστήρα. Δεν απαιτείται η συμπλήρωση και προσκόμιση της ανωτέρω δήλωσης από τον ανάδοχο, για τους ιδιοκτήτες ελκυστήρες ή για τη δήλωσή του ως χειριστή γεωργικού ελκυστήρα, στον Πίνακα II του Παραρτήματος Β.

2.2.7 Υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 (Α' 75), ψηφιακά υπογεγραμμένη, χωρίς θεώρηση γνησίου υπογραφής, στην οποία θα δηλώνονται τα παρακάτω: — Ότι για τα αναφερόμενα στη συνημμένη κατάσταση (ΠΙΝΑΚΑΣ II) ονοματεπώνυμα αυτών που θα εργαστούν στη δακοκτονία, έχει εξασφαλιστεί η συνεργασία με κάθε νόμιμο τρόπο (π.χ. υπογραφή συμβάσεων, υπεύθυνων δηλώσεων κ.τ.λ.) για όλο το χρονικό διάστημα εφαρμογής του Προγράμματος. — Ότι θα εξασφαλίσουν τον απαραίτητο αριθμό ψεκαστών και ψεκαστήρων πλάτης που απαιτούν τα συνεργεία ψεκασμού πλάτης, οι οποίοι θα διαθέτουν το προβλεπόμενο πιστοποιητικό γνώσεων ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων. — Ότι θα παρέχει στους ψεκαστές μέσα προστασίας (φόρμες, μάσκες, γάντια κ.τ.λ.), όπως αναφέρονται στην παρ. 5.3. (Περιγραφή Εργολαβίας-Τεχνικές Προδιαγραφές) του Παραρτήματος Β της παρούσας Διακήρυξης, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν κατά την ώρα εκτέλεσης των ψεκασμών. — Ότι έλαβε γνώση και αποδέχεται ανεπιφύλακτα του όρους της παρούσας διακήρυξης.

Επισημαίνεται ότι: — Στις περιπτώσεις που με την προσφορά υποβάλλονται ιδιωτικά έγγραφα αυτά γίνονται αποδεκτά είτε κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του Ν. 4250/2014 (Α' 94), είτε και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση, στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους και η οποία φέρει υπογραφή μετά την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της

παρούσας σύμβασης . – Δεν απαιτείται να προσκομισθούν στην επιτροπή διεξαγωγής του διαγωνισμού οι συμβάσεις ή άλλου είδους έγγραφα πέραν των υπεύθυνων δηλώσεων της παραγράφου 2.2.6, με τα οποία οι συμμετέχοντες στο διαγωνισμό εξασφάλισαν τις προαναφερόμενες συνεργασίες συγκρότησης συνεργείων. Τα ανωτέρω θα προσκομισθούν από τους συμμετέχοντες εφόσον ζητηθούν, από την Αναθέτουσα Αρχή, μετά από έγγραφη ειδοποίηση. – Σε περίπτωση αδυναμίας συγκρότησης συνεργείων ψεκασμού σε κάποια Δημοτική ή Τοπική Κοινότητα, από αυτά που παρουσιάστηκαν στο διαγωνισμό, ο εργολάβος που θα αναλάβει το έργο θα υποστεί τις συνέπειες της ψευδούς δηλώσεως καθώς και τις συνέπειες που προβλέπονται από το διαγωνισμό για την εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης.

3. Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείων τύπου .pdf και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου υπογραφής. Από το σύστημα εκδίδεται ηλεκτρονική απόδειξη υποβολής προσφοράς, η οποία αποστέλλεται στον οικονομικό φορέα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.».

13. Επειδή, κατά πάγια νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει τον Διαγωνισμό και δεσμεύει, τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΣΤΕ 3703/2010, ΣΤΕ 53/2011, ΕΣ Πράξεις Τμήματος VI 78/2007, 19/2005, 31/2003 κλπ), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση ουσιωδών διατάξεων της Διακήρυξης οδηγεί σε ακυρότητα των αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού (ΣΤΕ 2772/1986, 3670/1992, 2137/1993). Αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους, καθιστά अपαραδέκτες τις υποβληθείσες προσφορές τους. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της Διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής, αποτελεί παραβίαση της αρχής της

ισότητας των διαγωνιζομένων (ΔΕΕ, Απόφαση της 18.10.2001, Υπόθεση C19/00 Siac Construction Ltd, σκέψεις 34 και 44· ΔΕΕ, Απόφαση της 25.04.1996, Υπόθεση C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 54).

14. Επειδή, η αρχή της διαφάνειας, προϋποθέτει ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως, πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στη Διακήρυξη του Διαγωνισμού ή στη Συγγραφή Υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός έλεγχος του εάν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (ΔΕΕ, Απόφαση της 18.06.2002, Υπόθεση C-92/00, Stadt Wien, σκέψη 45· ΔΕΕ, Απόφαση της 12.12.2002, Υπόθεση C-470/99, Universale-Bau, σκέψη 91· ΔΕΕ, Απόφαση της 29.04.2005, Υπόθεση C-496/1999, CAS Succhi di Frutta SpA, σκέψη 111 κλπ).

15. Επειδή, την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων διέπει η αρχή του υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, ο οποίος και μόνον αυτός, διασφαλίζει την προστασία των συμφερόντων της αναθέτουσας αρχής, επιτρέποντας τη προμήθεια αγαθών, υπηρεσιών και έργων με τους βέλτιστους ποιοτικά και οικονομικά όρους. Η εν λόγω θεμελιώδης αρχή ισχύει, τόσο στο επίπεδο της αναθέτουσας αρχής, όσο και μεταξύ των συμμετεχόντων (σε δημόσιο διαγωνισμό) οικονομικών φορέων (ΔΕΕ, Αποφάσεις της 27.11.2001, Υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Impresa Lombardini SPA και Mantovani, σκέψη 76 • ΔΕΕ Απόφαση της 14.02.2008, Υπόθεση C-450/06, Varec SA κατά État belge, σκέψη 35 • ΔΕΕ Απόφαση της 21.02.2008, Υπόθεση C-412/04, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 2 • ΔΕΕ Απόφαση της 19.05.2009, Υπόθεση C-538/07 Assitur Srl, σκέψεις 25 και 26 • ΔΕΕ, Απόφαση της 19.04.2012, Υπόθεση C-549/10,

Tomra Systems ASA, Tomra Europe AS κλπ κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σκέψεις 17 και επόμενες).

16. Επειδή, ο όλος μηχανισμός υποβολής και ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής διέπεται από την αρχή της τυπικότητας, δηλαδή της διαφανούς και αυστηρής διαδικασίας του Διαγωνισμού, κατά την οποία η νομιμότητα συμμετοχής προϋποθέτει την εκπλήρωση τυπικών προϋποθέσεων. Άλλωστε οι απαραίτητες ικανότητες των υποψηφίων αποδεικνύονται με την προσκόμιση δικαιολογητικών που ορίζονται από την εκάστοτε αναθέτουσα αρχή.

17. Επειδή, σύμφωνα με τις αρχές της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας των ελάχιστων όρων συμμετοχής που διέπουν την διαδικασία σύναψης των δημοσίων συμβάσεων, κατά το πνεύμα, τόσο της ενωσιακής, όσο και της εθνικής νομοθεσίας, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει τα αξιούμενα από τη Διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, δικαιολογητικά και στοιχεία (πρβλ. ΣΤΕ 5022/2012), προκειμένου να συμμετάσχει νομίμως στον Διαγωνισμό. Η παράβαση ουσιωδών διατάξεων της Διακήρυξης οδηγεί σε ακυρότητα των Αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού (Ολομ. ΣΤΕ 2137/1993). Αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους καθιστά απαράδεκτες τις υποβληθείσες Προσφορές τους (ΕλΣυν 1949/2009 Τμήμα VI, ΕλΣυν Πράξη 115/2008 Τμήμα VI, ΕλΣυν Πράξη 10/2008 Τμήμα VI, ΕλΣυν Πράξη 22/2005 Τμήμα VI). Ομοίως, η υποχρέωση διαφάνειας έχει, μεταξύ άλλων, ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 25 και ΔΕΕ, Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovenko a.s. κλπ, σκέψη 25 και περαιτέρω παραπομπές σε νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην

εφαρμόσει τους όρους, στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 27).

18. Επειδή, στην ασκηθείσα Παρέμβασή της, η παρεμβαίνουσα αναφέρει, μεταξύ άλλων, τα εξής: «[...] Με την υπ' αριθ. 992/28-6-2021 απόφασή της η Οικονομική Επιτροπή της ενέκρινε το από 18/6/2021 πρακτικό αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικών προσφορών και το από 22-23/6/2021 πρακτικό αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών, σύμφωνα με τα οποία ανακηρύχθηκαν προσωρινός ανάδοχος στα τμήματα **AA 120 TK ... και AA 127 TK ...**, με προσφερόμενες τιμές 0,045 και 0,046 ευρώ ανά ελαιόδενδρο, αντίστοιχα. Ακολούθως, με την υπ' αριθμ. 1031/6-7-2021 απόφασή της η Οικονομική Επιτροπή της ... ενέκρινε το από 5-6/7/2021 πρακτικό της Επιτροπής διενέργειας – αξιολόγησης προσφορών και με ανέδειξε προσωρινό μειοδότη στην **TK ...**, με προσφερόμενη τιμή 0,046 ευρώ ανά ελαιόδενδρο.

II. Στις 12/7/2021 έλαβα γνώση της προδικαστικής προσφυγής της ..., της οποίας οι προσφορές κατατάχθηκαν δεύτερες κατά σειρά μειοδοσίας στα ως άνω τμήματα **AA 120 TK ...**, **AA 127 TK ...** και **TK ...**, κατά των υπ' αριθ. 992/28-6-2021 και 1031/6-7-2021 αποφάσεων της Οικονομικής Επιτροπής της [...]

Παρεμβαίνω υπέρ της διατήρησης της ισχύος των προσβαλλόμενων με την υπό κρίση προσφυγή αποφάσεων της Οικονομικής Επιτροπής της ... σε ό,τι αφορά τα τμήματα **AA 120TK ...**, **AA 127 TK ...** και **TK ...**, μετ' εννόμου συμφέροντος, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα βάλλει κατά της συμμετοχής μου και εφόσον η οικονομική προσφορά μου κατατάχθηκε πρώτη κατά σειρά μειοδοσίας στα εν λόγω τμήματα. Προς απόρριψη, δε, της από 9/7/2021 προδικαστικής προσφυγής της ... σημειώνω τα ακόλουθα:

1. Ως προς τον πρώτο λόγο αυτής (ο οποίος, σε ό,τι με αφορά, αναφέρεται και στις τρεις Τ. Κοινότητες - ..., ... και ...- στις οποίες αναδείχθηκα ανάδοχος): Εισαγωγικώς σημειώνω ότι η διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 73 του Ν.

4412/2016, σύμφωνα με την οποία «4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις: α) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει με κατάλληλα μέσα αθέτηση των ισχυουσών υποχρεώσεων που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων γ) εάν, με την επιφύλαξη της παρ. 3β του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 (Α`93), περί ποινικών κυρώσεων και άλλων διοικητικών συνεπειών, η αναθέτουσα αρχή διαθέτει επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού ...» αποτελεί δυνητικό και όχι υποχρεωτικό λόγο αποκλεισμού (βλ. και ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΟΔΗΓΙΑ 20 - Απόφαση 42/30-5-2017 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, με θέμα: «Λόγοι αποκλεισμού από τη συμμετοχή στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων»:

«... Οι υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού, τους οποίους η αναθέτουσα αρχή οφείλει να περιλάβει στα έγγραφα της σύμβασης, εμπεριέχονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 Με την παράγραφο 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 εισάγεται μια σειρά δυνητικών (προαιρετικών) λόγων αποκλεισμού, τους οποίους επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής να συμπεριλάβει στα έγγραφα της σύμβασης, τηρουμένων, σε κάθε περίπτωση, των γενικών αρχών του ενωσιακού δικαίου, ιδίως της αρχής της αναλογικότητας, της εξυπηρέτησης του σκοπού δημοσίου συμφέροντος, της ενίσχυσης του ανταγωνισμού και αποφυγής στρέβλωσής του, καθώς και με συνεκτίμηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της υπό ανάθεση σύμβασης, λ.χ. εκτιμώμενη αξία αυτής, ειδικές περιστάσεις, κλπ. Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω, η αναθέτουσα αρχή δύναται να επιλέξει και να συμπεριλάβει έναν, περισσότερους, όλους ή, ενδεχομένως, και κανέναν από τους δυνητικούς λόγους αποκλεισμού της παραγράφου 4 του άρθρου 73 ...»). Ο ως άνω λόγος αποκλεισμού δεν περιλήφθηκε στην υπόψη Διακήρυξη (βλ.

άρθρο 3 ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ) και, επομένως, αλυσιτελώς τον επικαλείται η προσφεύγουσα.

Σημειώνω, εξάλλου, ότι η επικαλούμενη από την προσφεύγουσα υπ' αριθ. 1325/2020 απόφαση της ΑΕΠΠ αφορά σε συγκεκριμένο θέμα (παροχή δάνειας εμπειρίας με συμμετοχή στη διαγωνιστική διαδικασία τόσο του δανειζόμενου όσο και του δανειζοντος), μη έχον σχέση με τον λόγο που προβάλλεται με την υπό κρίση προσφυγή. Σύμφωνα με την ανωτέρω απόφαση της ΑΕΠΠ: «Εν προκειμένω, μεταξύ των ως άνω δύο εταιριών υπήρχε συμφωνία δανεισμού ικανότητας, συμφωνία μη απαγορευμένη καταρχήν από το νόμο ή τις συναλλαγές. Στην συγκεκριμένη περίπτωση, όμως, πρόκειται για δύο ξένες μεταξύ τους εταιρίες, ανταγωνιστικές και με αντικρουόμενα οικονομικά συμφέροντα. Εάν, λοιπόν, απόφαση της δανειζουσας την ικανότητα εταιρίας ήταν να διευκολύνει την δανειζόμενη ώστε να συμμετέχει στο διαγωνισμό σημαίνει ότι είτε η δανειζουσα αποδέχονταν την ενδεχόμενη βλάβη στα οικονομικά της συμφέροντα από την ενδεχόμενη κατακύρωση του διαγωνισμού υπέρ της δανειζόμενης εταιρίας (με τα μέσα της ίδιας της δανειστρίας εταιρίας), είτε ότι συνδιαμόρφωσαν τις οικονομικές προσφορές τους ώστε να έχουν περισσότερες πιθανότητες κατακύρωσης του διαγωνισμού σε μία εκ των δύο. Αυτή η πρακτική συνιστά ευθέως εναρμονισμένη πρακτική και κατατείνει στη στρέβλωση του ανταγωνισμού. Τέλος, αυτός είναι και ο δικαιολογητικός λόγος που ο νόμος συγχωρεί την δάνεια εμπειρία από τρίτο πρόσωπο εννοώντας με τον όρο τρίτος τον μη συμμετέχοντα στο διαγωνισμό. Συνεπώς, όφειλε η αναθέτουσα αρχή εξ αυτού του λόγου να ελέγξει επισταμένα τυχόν στρέβλωση του ανταγωνισμού από τη συνεργασία μεταξύ των δύο διαγωνιζομένων και ακολούθως να απορρίψει τη συμμετοχή αμφοτέρων των εταιριών στον επίδικο διαγωνισμό, κατ' άρθρο 74 παρ. 4 περ. γ του ν.4412/2016 και σύμφωνα με τους όρους 2.2.3.4. περ.γ και 2.4.6. της διακήρυξης».

Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται (σελ. 14 της προσφυγής) ότι «Οι τρεις αυτοί συμμετέχοντες στον επίμαχο διαγωνισμό (πατέρας και τέκνα) καίτοι εμφανίζονται ως ανταγωνιστικές ατομικές επιχειρήσεις με δήθεν αντικρουόμενα οικονομικά συμφέροντα, εντούτοις είναι προφανές, βέβαιο και αποδεδειγμένο ότι κατ' ουσία

έχουν προβεί σε απαγορευμένες από το νόμο εναρμονισμένες πρακτικές και συμφωνίες με σκοπό τη νόθευση του υγιούς ανταγωνισμού και την εκ πλαγίου παράκαμψη της ρητής απαγόρευσης συμμετοχής του ίδιου προσώπου με πολλαπλές προσφορές στον ίδιο διαγωνισμό, με σκοπό την εξασφάλιση της ανάδειξης κάποιου εξ αυτών ως αναδόχου στις επίμαχες ΤΚ». Το δε «προφανές, βέβαιο και αποδεδειγμένο» προκύπτει, κατά την προσφεύγουσα, από το γεγονός ότι «για τις ΤΚ ..., ... και ... [έχω] δηλώσει τους ίδιους ακριβώς απαιτούμενους εκ της Διακήρυξης γεωργικούς ελκυστήρες και τους ίδιους χειριστές που έχει δηλώσει και ο ανθυποψήφιος για τις ίδιες ΤΚ πατέρας του ...» και «από το γεγονός ότι σε όσους ΤΚ έχουν παράσχει τα τέκνα του ... και ... προσφορά ο ... έχει παράσχει σε όλες υψηλότερη τιμή προσφοράς από αυτά». Προς διασκέδαση των ανωτέρω ψευδών, συκοφαντικών και ποινικώς κολάσιμων ισχυρισμών σημειώνω τα ακόλουθα:

Είμαι Γεωπόνος, με έδρα και κατοικία τη Απολύθηκα από τον στρατό στις 9-3-2021 (καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών στον επίμαχο διαγωνισμό: 22-4-2021). Ως γεωπόνος αποφάσισα να ασχοληθώ, μεταξύ άλλων, με τη δακοκτονία. Σύμφωνα με τη Διακήρυξη του υπόψη διαγωνισμού, «2.2 Οι υποψήφιοι οφείλουν για τη συμμετοχή τους στο διαγωνισμό, εκτός του ανωτέρω παραγόμενου από το Σύστημα ηλεκτρονικού αρχείου, να υποβάλουν και τα κατωτέρω σε μορφή αρχείου pdf. 2.2.1 2.2.2 Αντίγραφα αδειών κυκλοφορίας των γεωργικών ελκυστήρων. 2.2.3 Αντίγραφα αδειών οδήγησης των οδηγών των γεωργικών ελκυστήρων. 2.2.4 ... 2.2.5 Στην περίπτωση ψεκαστικών συγκροτημάτων απαρτιζόμενων από γεωργικούς ελκυστήρες υποβάλλεται Πιστοποιητικό γνώσεων ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων βάσει του άρ. 19 του Ν. 4036/2012 (ΦΕΚ Α'8), από τους αντίστοιχους ψεκαστές κάθε ψεκαστικού συγκροτήματος. 2.2.6 Υπεύθυνες δηλώσεις της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 (Α' 75), με θεώρηση γνησίου υπογραφής από αρμόδια διοικητική αρχή των ιδιοκτητών και των χειριστών των γεωργικών ελκυστήρων που αναγράφονται στις υποβληθείσες καταστάσεις Πίνακα ΙΙ του Παραρτήματος Β και με τους οποίους έχει εξασφαλίσει τη συνεργασία ο υποψήφιος ανάδοχος, στην οποία θα δηλώνονται τα

παρακάτω: Θα εργαστώ στο Πρόγραμμα Δακοκτονίας 2021 των ΔΑΟΚ ΠΕ ... και μΔΑΟΚ ..., για τη συγκρότηση συνεργείου ψεκασμού του εργολάβου (ΟΝΟΜΑ ΕΠΩΝΥΜΟ), διαθέτοντας τον/τους υπ' αριθ. γεωργικό/ούς ελκυστήρα/ες του/των οποίου/ων είμαι ιδιοκτήτης ή /και ως χειριστής γεωργικού ελκυστήρα 2.2.7 Υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 (Α' 75), ψηφιακά υπογεγραμμένη, χωρίς θεώρηση γνησίου υπογραφής, στην οποία θα δηλώνονται τα παρακάτω: Ότι για τα αναφερόμενα στη συνημμένη κατάσταση (ΠΙΝΑΚΑΣ II) ονοματεπώνυμα αυτών που θα εργαστούν στη δακοκτονία, έχει εξασφαλιστεί η συνεργασία με κάθε νόμιμο τρόπο (π.χ. υπογραφή συμβάσεων, υπεύθυνων δηλώσεων κ.τ.λ.) για όλο το χρονικό διάστημα εφαρμογής του Προγράμματος. Ότι θα εξασφαλίσουν τον απαραίτητο αριθμό ψεκαστών και ψεκαστήρων πλάτης που απαιτούν τα συνεργεία ψεκασμού πλάτης, οι οποίοι θα διαθέτουν το προβλεπόμενο πιστοποιητικό γνώσεων ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων». Πληροφορήθηκα, περαιτέρω, ότι εφόσον η Διακήρυξη δεν απαιτεί αποκλειστική συνεργασία κατά το στάδιο του διαγωνισμού μεταξύ διαγωνιζόμενου και ιδιοκτήτη και οδηγού του γεωργικού ελκυστήρα συνηθίζεται να δηλώνεται το ίδιο μηχανήμα ή/και ο οδηγός του από δύο και παραπάνω διαγωνιζόμενους και ότι ουδέποτε τέθηκε λόγος αποκλεισμού από την αναθέτουσα αρχή. Επειδή δεν είχα γνωριμία με πρόσωπα που κατέχουν και διαθέτουν τα απαιτούμενα για την παροχή της υπόψη υπηρεσίας μηχανήματα (ψεκαστικά συγκροτήματα που απαρτίζονται από γεωργικούς ελκυστήρες) ζήτησα πληροφορίες από τον πατέρα μου. Κατόπιν αυτών έλαβα μέρος στον υπόψη διαγωνισμό διεκδικώντας τις περιοχές ..., στα ... και στα ..., Κοινότητες όμορες με την έδρα μου που είναι η Στην ... υποβλήθηκαν τέσσερις (4) προσφορές, στα ... τρεις (3) και στα ... τρεις (3). Με τον πατέρα μου ..., ο οποίος έχει έδρα στην Καλαμάτα και πήρε μέρος σε δέκα οκτώ (18) Τ. Κοινότητες, ουδέποτε ήρθα σε οποιαδήποτε συνεννόηση ή συμφωνία ώστε να «εναρμονίσουμε» τις προσφορές μας. Το ίδιο ισχύει και για την αδερφή μου ..., η οποία είναι Χημικός ΑΠΘ και μόλις τώρα πήρε το μεταπτυχιακό της δίπλωμα από το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο ... και η οποία πήρε μέρος σε διαφορετικές Τ. Κοινότητες (... και

...). Σημειώνω, περαιτέρω, ότι με δεδομένες τις προσφερόμενες τιμές από εμένα και τον πατέρα μου και το γεγονός ότι συμμετείχα σε μόλις τρεις (3) Τ. Κοινότητες ενώ ο πατέρας μου σε δέκα οκτώ (18), καταρρίπτεται ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι υπάρχει «εναρμονισμένη πρακτική» που αποσκοπεί στο να αποσυρθεί η φθηνότερη προσφορά για να κατακυρωθεί το αποτέλεσμα στην ακριβότερη.

Και τούτο διότι αφενός συμπέσαμε με τον πατέρα μου σε μόλις 3 από τις 18 Τ. Κοινότητες που διεκδίκησε, το δε όφελος που τυχόν θα προέκυπτε (εάν απέσυρα τις προσφορές μου που ήταν φθηνότερες από τις δικές του) θα ήταν μικρότερο από 4.200 ευρώ στο σύνολο των τριών Τ. Κοινοτήτων, ποσό από το οποίο θα έπρεπε να αφαιρεθούν τα ποσά των εγγυητικών που θα κατέπιπταν (1.500 ευρώ), καθώς και τα έξοδα συμμετοχής στον διαγωνισμό.

Σημειώνω, τέλος, σχετικά με την πρακτική να δηλώνονται οι ίδιοι ελκυστήρες και οδηγοί από διαφορετικούς διαγωνιζόμενους, το ακόλουθο γεγονός: Ο άντρας της προσφεύγουσας ..., ..., μαζί με τον αδερφό του και πατέρα μου ..., πήραν μέρος στο διαγωνισμό δακοκτονίας το 2019 για την ίδια Τοπική Κοινότητα Παρά το γεγονός ότι ήταν ανταγωνιστές -άλλωστε έχουν προστριβές για κληρονομικές διαφορές- είχαν επικαλεστεί τους ίδιους ελκυστήρες και οδηγούς (βλ. την υπ' αριθ. 2655/2019 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της ... με ΑΔΑ: ...). Επομένως, η επίκληση των ιδίων μηχανημάτων δεν μπορεί να αποτελέσει στοιχείο ή ένδειξη έστω συμπαιγνίας, όπως πολύ καλά γνωρίζει η προσφεύγουσα Τέλος, ούτε η συγγενική σχέση μεταξύ των διαγωνιζομένων μπορεί να αποτελέσει άνευ ετέρου ένδειξη συμπαιγνίας (άλλωστε και η προσφεύγουσα είναι θεία μου).

2. Ως προς τον δεύτερο λόγο της προσφυγής (ο οποίος, σε ό,τι με αφορά, αναφέρεται στην Τ. Κοινότητα ... στην οποία αναδείχθηκα ανάδοχος): Με την υπ' αριθ. ΑΝ68/2021 Απόφαση της Επιτροπής Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκαν τα εξής: «6. **Επειδή, στο άρθρο 106 παρ. 3 του ν. 4412/2016, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο (πριν από την τροποποίησή του με το άρθρο 46 του ν. 4782/2021, Α' 36), ορίζεται ότι «Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της**

διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη».

Επειδή, κατά την πιθανολογούμενη έννοια της παραπάνω διάταξης του άρθρ. 106 παρ. 3 του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, να ερευνήσει είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν σχετικής επισήμανσης εκ μέρους διαγωνιζομένου, την ύπαρξη τυχόν πλημμελειών προηγούμενων πράξεων της διαγωνιστικής διαδικασίας και, σε περίπτωση διαπίστωσης σφάλματος ή παραλείψεως οργάνων, να προβεί, κατά περίπτωση, στις κατά νόμο ενέργειες, (πρβλ. ΕΑ 629/2006)». Περαιτέρω, η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικώς τη διενέργεια των διαγωνισμών εξυπηρετεί της ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Ο κανόνας, όμως, της απόρριψης μίας προσφοράς η οποία δεν συμμορφώνεται στους όρους της διακήρυξης δεν είναι απόλυτος και η νομολογία διαμόρφωσε τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα ήταν υπερβολικός ένας αποκλεισμός, ακόμη και αν η προσφορά δεν είναι απολύτως σύμφωνη με τους όρους της διακήρυξης. Έτσι, υπό προϋποθέσεις, η αρχή της τυπικότητας κάμπτεται με βάση την αρχή της επιείκειας, η οποία συνιστά συνακόλουθη έκφραση της αρχής της χρηστής διοίκησης και έγκειται στην πραγμάτωση της δικαιοσύνης και στην αποφυγή άτεγκτων λύσεων. Η δε αρχή της χρηστής διοίκησης συνδέεται άρρηκτα με την αρχή της νομιμότητας, εφόσον η Διοίκηση οφείλει όχι απλώς να εφαρμόζει το γράμμα του νόμου, αλλά και να λαμβάνει υπόψιν τις ιδιαίτερες συνθήκες της εκάστοτε περίπτωσης των διοικουμένων κρίνοντας την υπόθεσή τους με πνεύμα επιείκειας. Υπό το πρίσμα της αρχής της χρηστής διοίκησης, έχει κριθεί ότι η Αναθέτουσα Αρχή δύναται να λάβει υπόψη δικαιολογητικό που κατατίθεται ακόμη κι επ' ευκαιρία άσκησης ένστασης ή προσφυγής, εφόσον το αρχικώς υποβληθέν ήταν ελλιπές, ενώ πλημμέλειες σε

προσκομισθέντα δικαιολογητικά δεν οδηγούν κατ' ανάγκη σε αποκλεισμό υποψηφίου (ΣΤΕ ΕΠΑν 277/2006: «Και τούτο διότι, κατά την έννοια της διακηρύξεως, ερμηνευομένης υπό το πρίσμα των οριζομένων στο άρθρο 28 της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ (ΕΕΛ 199) όσο και στο άρθρο 28 του π.δ 334/2000 (ΦΕΚ 279 Α- στο οποίο και ρητώς γίνεται παραπομπή στην διακήρυξη) αλλά και με βάση τις αρχές της χρηστής διοικήσεως, η αναθέτουσα αρχή στον επίμαχο διαγωνισμό είχε την δυνατότητα να λάβει υπόψη της, επ' ευκαιρία της ενστάσεως της κοινοπραξίας «.... - ...» ασκηθείσης σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 5 του ν. 3263/2004, την ελλείπουσα στην αρχικώς υποβληθείσα ενημερότητα του πτυχίου της δεύτερη σελίδα και να διευκρινίσει το περιεχόμενο της σελίδας αυτής, εφόσον, μάλιστα, η έλλειψη της σελίδας αυτής είχε προκληθεί από πρόδηλη παραδρομή και δη όχι της εν λόγω διαγωνισθείσης κοινοπραξίας, αλλά δημόσιας αρχής (της Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως Λάρισας), επιφορτισμένης με την επικύρωση του φωτοαντιγράφου. Με τα δεδομένα αυτά, τα προβαλλόμενα από την αιτούσα ότι η επίμαχη έλλειψη στο αντίγραφο της ενημερότητας πτυχίου της εταιρείας «.....» έπρεπε υποχρεωτικά να οδηγήσει σε αποκλεισμό της οικείας κοινοπραξίας από τον διαγωνισμό, δεν πιθανολογούνται σοβαρώς ως βάσιμα»

- ΕλΣυν Τμ. 6 215/2019: «Ακολούθως, λαμβανομένου υπόψη και του γεγονότος ότι η υποψήφια εταιρεία «.....είχε στο σχετικό Φύλλο Συμμόρφωσης δηλώσει ότι θα υλοποιεί το πρόγραμμα φύλαξης, σύμφωνα με το καθορισμένο πρόγραμμα, η Επιτροπή του Διαγωνισμού ενεργώντας, όπως επιτάσσουν οι αρχές της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της χρηστής διοίκησης, όφειλε να καλέσει αυτήν, ενεργοποιώντας τη σχετική δυνατότητα που προβλέπεται στα άρθρα 3.1.1. της Διακήρυξης και 102 του ν. 4412/2016, προκειμένου αυτή να δώσει διευκρινίσεις ή να διορθώσει ως προς τα συγκεκριμένα σημεία και μόνο την τεχνική της προσφορά. Άλλωστε, η εν λόγω διευκρίνιση ή διόρθωση, σε όλως εντοπισμένο και ιδιαίτερα μικρής έκτασης – σε σχέση με την συνολική έκταση του εντύπου των Τεχνικών Προδιαγραφών της Διακήρυξης - σημείο της Τεχνικής της Προσφοράς (φύλαξη με 1 φύλακα, σε 2 βάρδιες 2 – εκ των 37 - κτηρίων), σε καμία περίπτωση δεν συνιστούσε αναπλήρωση δικαιολογητικού,

ούτε αλλοίωση της ουσίας της προσφοράς της. Σε κάθε περίπτωση, μ' αυτήν θα επιτυγχάνετο η διόρθωση σφάλματος, στο οποίο είχε υποπέσει η εν λόγω υποψήφια εταιρεία, λόγω υπαιτιότητας της αναθέτουσας αρχής».

Έκρινε, συναφώς, το ΔΕΕ, ερμηνεύοντας τη διάταξη του άρθρου 51 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, ότι η ενωσιακή νομοθεσία δεν αντιτίθεται στη διόρθωση ή τη συμπλήρωση, σε επιμέρους σημεία, των δεδομένων που αφορούν στην προσφορά, ιδίως όταν χρήζουν, προφανώς, μιας απλής διευκρίνισης, ή για να απαλειφθούν πρόδηλα εκ παραδρομής σφάλματα, (βλ. Απόφαση ΔΕΕ της 29ης Μαρτίου 2012, C-599/10, SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκέψη 40 - Απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, υπόθεση C-336/12, Manona A/S: «... 31. Η αρχή της ίσης μεταχείρισης και η υποχρέωση διαφάνειας αντιτίθενται σε κάθε διαπραγμάτευση μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και υποβάλλοντος προσφορά στο πλαίσιο διαδικασίας δημόσιου διαγωνισμού, πράγμα που συνεπάγεται ότι, κατ' αρχήν, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του υποβάλλοντος την προσφορά αυτή. Επομένως, η αναθέτουσα αρχή δεν δύναται να ζητήσει διευκρινίσεις από υποβάλλοντα προσφορά του οποίου την προσφορά θεωρεί αόριστη ή μη σύμφωνη με τις τεχνικές προδιαγραφές της συγγραφής υποχρεώσεων (βλ., στο ίδιο πνεύμα, απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, C-599/10, SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκέψεις 36 και 37).

Παρά ταύτα, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι το άρθρο 2 της οδηγίας 2004/18 δεν αντιτίθεται στη διόρθωση ή τη συμπλήρωση, σε επιμέρους σημεία, των δεδομένων που αφορούν την προσφορά, ιδίως όταν χρήζουν προφανώς μιας απλής διευκρίνισης, ή για να απαλειφθούν πρόδηλα εκ παραδρομής σφάλματα (προαναφερθείσα απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκέψη 40)

Τέλος, και γενικά, κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει όσον αφορά τη δυνατότητα να ζητήσει από τους υποψήφιους να διευκρινίσουν την προσφορά τους, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να μεταχειριστεί τους υποψήφιους με ισότιμο και ειλικρινή τρόπο, έτσι ώστε μια αίτηση διευκρίνισης να μη δύναται, κατά το πέρασ της διαδικασίας επιλογής των προσφορών και λαμβανομένου υπόψη του αποτελέσματός της, να έχει αδικαιολόγητα περιαγάγει σε ευμενή ή

δυσμενή θέση τον υποψήφιο ή τους υποψήφιους που αποτέλεσαν το αντικείμενο της αιτήσεως αυτής (προαναφερθείσα απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκέψη 41). Η επιταγή αυτή, η οποία αφορά τις προσφορές σε μια διαδικασία αναθέσεως δημόσιας συμβάσεως, ισχύει κατ' αναλογία για τους φακέλους υποψηφιότητας που κατατίθενται στο πλαίσιο του σταδίου προεπιλογής των υποψηφίων κλειστής διαδικασίας.

Έτσι, η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει να διορθωθούν ή συμπληρωθούν σε επιμέρους σημεία τα δεδομένα που περιλαμβάνονται σε έναν τέτοιο φάκελο, αρκεί η αίτηση αυτή να αφορά στοιχεία ή δεδομένα, όπως ο δημοσιευμένος ισολογισμός, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την υποβολή υποψηφιότητας Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω κρίσεων, στο ερώτημα που τέθηκε πρέπει να δοθεί απάντηση ότι η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως δεν αντιτίθεται στο να ζητήσει η αναθέτουσα αρχή από υποψήφιο, μετά τη λήξη της ταχθείσας προθεσμίας για την υποβολή υποψηφιότητας σε διαγωνισμό για δημόσια σύμβαση, να κοινοποιήσει έγγραφο που περιγράφουν την κατάσταση του υποψηφίου αυτού, όπως ο δημοσιευμένος ισολογισμός, των οποίων η ύπαρξη πριν από τη λήξη της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την υποβολή υποψηφιότητας είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμη, αρκεί τα σχετικά με την εν λόγω δημόσια σύμβαση έγγραφα να μην επέβαλλαν ρητώς την κοινοποίησή τους επί ποινή αποκλεισμού της υποψηφιότητας. Μια τέτοια αίτηση δεν πρέπει να περιάγει αδικαιολόγητα σε ευμενή ή δυσμενή θέση τον υποψήφιο ή τους υποψήφιους στους οποίους απευθύνθηκε η αίτηση αυτή»).

Στην προκειμένη περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή δίχως να παραβιάσει τις αρχές της διαφάνειας και τυπικότητας δέχθηκε τις διευκρινίσεις της προσφοράς μου, από τις οποίες προέκυψε η κατά την ημέρα του διαγωνισμού πλήρωση του συνόλου των προϋποθέσεων συμμετοχής. **Σημειωτέον, τέλος, ότι και η προσφεύγουσα «επωφελήθηκε» από την εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016 αφού, όπως η ίδια σημειώνει στην υπό κρίση προδικαστική προσφυγή (βλ. σελ. 25 αυτής), «η Επιτροπή Διαγωνισμού την 9-6-2021 μου ζήτησε να**

παράσχω διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, διότι κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών που υπέβαλλα διαπιστώθηκε ότι για την ΤΚ ..., είχα καταθέσει δύο φορές το Πιστοποιητικό Επιθεώρησης με αριθμό σειράς ..., ιδιοκτησίας ... και συνεπώς η προσφορά δεν συμπεριλαμβάνει τα έξι πιστοποιητικά που απαιτούνται. Αμελητί παρείχα τις αξιούμενες διευκρινίσεις αναφέροντας ότι εκ παραδρομής υποβλήθηκε δύο φορές το ίδιο πιστοποιητικό επιθεώρησης και επισύναψα στο απαντητικό μήνυμά μου το Πιστοποιητικό Επιθεώρησης βυτίου». IV. Για τους ανωτέρω λόγους ζητώ να γίνει δεκτή η παρέμβασή μου και να απορριφθεί η από 9/7/2021 προδικαστική προσφυγή της

20. Επειδή, στο, από 19 και 21/07.2021, «ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΑΠΟΨΕΩΝ ΕΠΙ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΕΡΓΟΛΑΒΩΝ ΔΑΚΟΚΤΟΝΙΑΣ» της Επιτροπής διενέργειας του υπόψη Διαγωνισμού, αναφέρονται σε σχέση με την υπό κρίση Προσφυγή, τα εξής: «[...] Επί των λόγων της προσφυγής και των εκτεθέντων στη σχετιζόμενη παρέμβαση, η επιτροπή εκθέτει τις παρακάτω απόψεις: Η επιτροπή αρχικά επισήμανε το γεγονός, ότι κατά το στάδιο ελέγχου των δικαιολογητικών των προσφορών των 34 μειοδοτών του διαγωνισμού για τα 149 τμήματα του διαγωνισμού, για τα οποία κατατέθηκαν προσφορές, η επιτροπή αξιολόγησε για την τεκμηρίωση της τεχνικής επάρκειας, 237 πίνακες II, 673 άδειες κυκλοφορίας γεωργικών ελκυστήρων, 673 άδειες οδήγησης γεωργικών ελκυστήρων, 673 πιστοποιητικά ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων και 673 πιστοποιητικά βυτίων ψεκασμού και τις υπεύθυνες δηλώσεις του άρθρου 5 παρ.2 της Διακήρυξης για κάθε συμμετέχοντα.

Η προσφεύγουσα στον πρώτο λόγο της προσφυγής της, επικαλείται την παρ. 4 του άρθρου 73 του ν.4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Η επιτροπή του διαγωνισμού αξιολόγησε την τεκμηρίωση της τεχνικής επάρκειας, των προσφορών των 34 συμμετεχόντων για τα 149 τμήματα του διαγωνισμού, τα κατατεθειμένα δικαιολογητικά, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και την υπ' αριθ. ... αρ διακ ... Διακήρυξη, η οποία αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού. Στο άρθρο 3 της Διακήρυξης (Λόγοι Αποκλεισμού), δεν

συμπεριλαμβάνονται οι δυνητικοί λόγοι αποκλεισμού της παρ.4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 και για το λόγο αυτόν, δεν αξιολογήθηκε από την επιτροπή του διαγωνισμού, για όλους τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό, η απάντηση στο ΕΕΕΣ, που αφορούσε στον ισχυρισμό για την ενδεχόμενη στρέβλωση του ανταγωνισμού. Ακολούθως, η επιτροπή του διαγωνισμού αξιολόγησε την κάθε μία προσφορά όλων των συμμετεχόντων στο διαγωνισμό, αυτοτελώς, υπό το πρίσμα των ανεξάρτητων προσφορών και σύμφωνα με τους όρους της οικείας Διακήρυξης.

Ως προς το δεύτερο λόγο της προσφυγής, κατά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας προς όλους τους υποψηφίους, σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 102 του ν.4412/2016, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ζήτησε από όλους τους οικονομικούς φορείς των οποίων οι προσφορές παρουσίαζαν ελλείψεις ή σφάλματα, να υποβάλλουν διευκρινήσεις ή συμπληρώσεις εντός προθεσμίας 10 ημερών.

Σχετικά με την προσφορά του κ ..., για την ΤΚ ... και τις εκ νέου διευκρινήσεις που υπέβαλε στις 25-6-2021, η επιτροπή κατά το χρόνο υποβολής τους, είχε προχωρήσει στην αξιολόγηση των δικαιολογητικών των τεχνικών προσφορών των συμμετεχόντων, μετά από τις δοθείσες εντός προθεσμίας διευκρινήσεις σε εφαρμογή του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016 και είχε συντάξει και αποστείλει το σχετικό πρακτικό στο Τμήμα Προμηθειών, το οποίο και όρισε ημερομηνία αποσφράγισης οικονομικών προσφορών στις 22/6/2021. Η επιτροπή επίσης, είχε αξιολογήσει τις οικονομικές προσφορές και συντάξει το από 22-23/6/21 πρακτικό αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών των συμμετεχόντων. **Μετά την έκδοση της 992/221 απόφασης της Οικονομικής επιτροπής, η επιτροπή του διαγωνισμού, νομίμως επανήλθε σε προηγούμενο στάδιο του διαγωνισμού, και δη στο στάδιο αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς του παρεμβαίνοντα, σε εφαρμογή της παραγράφου 3 του άρθρου 106 του ν.4412/201, στην οποία αναφέρεται ότι: «Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει**

μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.» και εφόσον ο συμμετέχων κατέθεσε τελικά, θεωρημένη και σε ισχύ, την άδεια οδήγησης ελκυστήρα, του ..., με ημερομηνία θεώρησης 16/01/2019, η επιτροπή επανεξέτασε κατόπιν κατ' ουσίας του νέου προσκομισθέντος στοιχείου και έκανε αποδεκτή την τεχνική επάρκεια της προσφοράς του κ. ... για την TK ... και ακολούθως την αξιολόγηση της οικονομικής του προσφοράς, η οποία ήταν 0,046€ ανά ψεκαζόμενο ελαιόδεντρο. Η επιτροπή έχοντας υπόψη ότι και η προσφορά του κ. ... για την TK ..., δεν έγινε αποδεκτή γιατί περιείχε ως ψεκαστή τον ..., του οποίου την άδεια οδήγησης ελκυστήρα ο υποψήφιος, δεν κατέθεσε θεωρημένη, μετά από τις δοθείσες εντός προθεσμίας διευκρινήσεις που του ζητήθηκαν σε εφαρμογή του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, σε εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του ν. 4412/2016 και για λόγους ίσης μεταχείρισης, αποδέχθηκε την τεχνική επάρκεια και αξιολόγησε την οικονομική προσφορά του για την TK ..., η οποία ήταν 0,053€ ανά ψεκαζόμενο ελαιόδεντρο. Επιπροσθέτως σας γνωρίζουμε, ότι η επιτροπή του διαγωνισμού, γνωρίζοντας πλέον το στοιχείο της ημερομηνίας θεώρησης της άδειας (16/01/2019), επιβεβαίωσε την ύπαρξη φυσικού φακέλου θεώρησης από την ΔΑΟΚ, που είχε εκδώσει την αρχικά υποβληθείσα άδεια. Για την TK ... για την οποία είχε κριθεί προσωρινή μειοδότης του διαγωνισμού η κα ... με την 992/2021 απόφασή της Οικονομικής Επιτροπής, η επιτροπή εφόσον έκανε αποδεκτή την προσφορά του κ. ..., εισηγήθηκε να κριθεί προσωρινός μειοδότης για την TK ... ο κ. ... που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, με τιμή ανά ψεκαζόμενο ελαιόδεντρο ίση με 0,046€. Για το ζήτημα των υπεύθυνων δηλώσεων του κ....., για την TK ..., η προσφεύγουσα δεν έχει έννομο συμφέρον. Εντούτοις, εκ του περισσού και για την αποφυγή δημιουργίας εντυπώσεων, σχετικά με τις υπεύθυνες δηλώσεις για τις TK ... και TK ..., η επιτροπή επισημαίνει τα εξής: Κατά την αξιολόγηση των προσφορών και ομοίως όπως σε όλες τις περιπτώσεις που παρουσιάστηκαν ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, η επιτροπή επικαλέστηκε το άρθρο 102 του ν.4412/2016 και κάλεσε τον

συμμετέχοντα ... να υποβάλλει διευκρινήσεις ή συμπληρώσεις. Ο οικονομικός φορέας προσκόμισε τις από 7/6/2021, έγγραφη διευκρίνιση και υπεύθυνη δήλωση του κ. ..., με τις οποίες δήλωσε ότι εκ παραδρομής δεν τέθηκε η υπογραφή του στις υπεύθυνες δηλώσεις και ότι θα εργαστεί στο πρόγραμμα δακοκτονίας, διαθέτοντας τους υπ' αριθ. ... και ... γεωργικούς ελκυστήρες, της εταιρείας ..., τους οποίους είχε διαθέσει και από 14/4/2021 για τη συγκρότηση συνεργείων ψεκασμού του εργολάβου Η επιτροπή σε εφαρμογή του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, έκανε δεκτές τις διευκρινίσεις και την από 7/6/2021 υπεύθυνη δήλωση του κ. ..., αποδεχόμενη των προγενέστερο χαρακτήρα των δηλωθέντων στοιχείων σε αυτή, σχετικά με τη διάθεση στον εργολάβο των απαραίτητων μέσων (υπ' αριθ. ... και ... γεωργικών ελκυστικών) για την ύπαρξη της τεχνικής επάρκειας. Ως εκ τούτου, έκανε δεκτές τις προσφορές για τις TK ... και TK ..., επί τη βάση του γεγονότος ότι, είχαν κατατεθεί από τον προσφέροντα εμπρόθεσμα και όπως η διακήρυξη όριζε, οι άδειες κυκλοφορίας των ανωτέρω γεωργικών ελκυστήρων της εταιρείας ..., έγγραφα τα οποία υποδεικνύουν την ύπαρξη της μεταξύ τους σχέσης. Για την απόδειξη της μεταξύ τους συνεργασίας υποβλήθηκε η από 7/6/21 υπεύθυνη δήλωση, η οποία σε αντίθετη περίπτωση, δηλαδή της μη ύπαρξης μεταξύ τους συνεργασίας, δεν θα μπορούσε να έχει κατατεθεί σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή.

Επιπροσθέτως, στην προσφορά του κ. ..., είχαν κατατεθεί κατά τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 5 της Διακήρυξης, υπεύθυνες δηλώσεις ότι διαθέτει τους υπ' αριθ. 56248(για την TK ...) και 58446 (για την TK ...) γεωργικούς ελκυστήρες της εταιρείας .., υπεύθυνη δήλωση ότι θα εργαστεί ο ίδιος, ως χειριστής γεωργικού ελκυστήρα για τη συγκρότηση συνεργείου ψεκασμού του υποψήφιου αναδόχου, η άδεια οδήγησης γεωργικού ελκυστήρα και το πιστοποιητικό γνώσεων ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων του κ. ... (για την TK ...).

Ως προς τον τρίτο λόγο της προσφυγής, κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών της προσφεύγουσας διαπιστώθηκε ότι για την TK ..., είχε κατατεθεί δύο φορές το Πιστοποιητικό Επιθεώρησης με αριθμό σειράς ..., ιδιοκτησίας Συνεπώς η προσφορά δεν συμπεριλάμβανε τα έξι

πιστοποιητικά που απαιτούνταν. Επίσης για την ΤΚ ... στο Πιστοποιητικό Επιθεώρησης με αριθμό σειράς ..., ιδιοκτησίας ... η αναγραφόμενη ισχύς ήταν έως 17/03/2020.

Με το από **9-6-2021** ηλεκτρονικό μήνυμα μέσω ΕΣΗΔΗΣ ζητήθηκαν διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Ο οικονομικός φορέας επισύναψε στο απαντητικό μήνυμά του το Πιστοποιητικό Επιθεώρησης βυτίου με αριθμό σειράς ... ιδιοκτησίας ..., χωρίς όμως να αποδεικνύεται ότι είχε εξασφαλίσει την χρήση του κατά την υποβολή της προσφοράς του **και για την ΤΚ ... απάντησε ότι δεν θα αποστείλει κάποιο έγγραφο**. Κατόπιν των παραπάνω η επιτροπή δεν έκανε δεκτή την πρόσφορά του οικονομικού φορέα για τις ΤΚ ... και ΤΚ

Επί των ανωτέρω, επισημαίνεται ότι, από τα αναφερόμενα στη διακήρυξη απαιτείται από τους συμμετέχοντες, να υποβάλλουν πιστοποιητικά επιθεώρησης εξοπλισμού γεωργικών φαρμάκων (βυτία), για όλους τους γεωργικούς ελκυστήρες της προσφοράς τους, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.4 του άρθρου 5 της Διακήρυξης: είτε κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του Ν. 4250/2014 είτε και σε απλή φωτοτυπία, εφόσον συνυποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση, στην οποία βεβαιώνεται η ακρίβειά τους και η οποία φέρει υπογραφή (ψηφιακή) μετά την έναρξη της διαδικασίας σύναψης της παρούσας σύμβασης. Κανένα άλλο έγγραφο, δικαιολογητικό ή υπεύθυνη δήλωση, δεν απαιτείται από την Διακήρυξη, σχετικά με τη χρήση του εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων, ώστε να συναχθεί εξ αυτού ότι είχε εξασφαλιστεί η χρήση του μέσου -που κατατέθηκε εκ των υστέρων-κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς.

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην έκθεση συνεπειών ρυθμίσεων σχετικά με την τροποποίηση του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, αυτή κρίνεται αναγκαία χάριν της ανάπτυξης του ευρύτερου δυνατού υγιούς ανταγωνισμού, της κάμψης της τυπολατρείας και του φορμαλισμού και της διευκόλυνσης της πρόσβασης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στις δημόσιες συμβάσεις, προς όφελος της επιτυχούς έκβασης των διαγωνιστικών διαδικασιών και της καλύτερης εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος. Με τη νέα διατύπωση του άρθρου 102, η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει να διορθωθούν ή να

συμπληρωθούν σε επιμέρους σημεία τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε ένα φάκελο υποψηφιότητας, αρκεί να μην τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα με τέτοιο τρόπο ώστε να του δίνεται αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης και η αίτηση αυτή, της αναθέτουσας αρχής, να αφορά στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την υποβολή υποψηφιότητας. Τα ανωτέρω ισχύουν κατ' αναλογία και για τυχόν ελλείπουσες δηλώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα. Εκ των ανωτέρω εκτεθέντων, για την ΔΚ ...-ΤΚ ..., όπως και σε όλες τις περιπτώσεις συμμετεχόντων, των οποίων οι διορθώσεις ή συμπληρώσεις αφορούσαν σε στοιχεία ή δεδομένα των οποίων δεν ήταν αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας τους, σε σχέση με την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς, η επιτροπή έκρινε ότι δεν δύναται να τις αποδεχθεί.

Μετά την αποσφράγιση των Οικονομικών προσφορών του διαγωνισμού στις 22-6-2021, σε εφαρμογή της παρ 1δ του άρθρου 10 της Διακήρυξης, δεν αξιολογήθηκε η οικονομική προσφορά της ... για την ΔΚ ...-ΤΚ Ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας, ότι εφόσον η προσφορά της είχε γίνει αποδεκτή, θα είχε κριθεί δεύτερη πιο συμφέρουσα από πλευράς τιμής για την ΔΚ ...-ΤΚ ... δεν είναι βάσιμος, καθώς σε εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 10 της Διακήρυξης, ο ανάδοχος θα έπρεπε να επιλεγεί με τη διαδικασία της κλήρωσης μεταξύ των οικονομικών φορέων που υπέβαλαν ισότιμες προσφορές ήτοι μεταξύ της κας ... και του κ. Ως προς την απόσυρση της προσφοράς του κ....., ο οποίος με το από 1-7-2021 μήνυμά του, έκανε γνωστό ότι αποσύρει την προσφορά του για την ΔΚ ..., η επιτροπή έκανε δεκτή την απόσυρση της προσφοράς του και εισηγήθηκε σε εφαρμογή της παραγράφου 1.4 του άρθρο 17 της Διακήρυξης, την κατάπτωση της εγγύησης συμμετοχής ίση με το ποσό των 624,35€.».

21. Επειδή, από την επισκόπηση του συνόλου των στοιχείων της εξεταζόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα εξής:

• **1^{ος} λόγος Προσφυγής: Συμπαιγνιακή πρακτική εκ μέρους τριών συμμετεχόντων (συγγενών)**

Κατά την προσφεύγουσα, το γεγονός της ταυτόχρονης συμμετοχής των κάτωθι οικονομικών φορέων: ... (πατέρας), ... (αδελφός) και ... (κόρη) στον ίδιο Διαγωνισμό, οι οποίοι μάλιστα δήλωσαν τους ίδιους γεωργικούς ελκυστήρες (ως εξοπλισμό) και τους ίδιους χειριστές (ως προσωπικό), άγει άνευ άλλου τινός, στο ότι οι ως άνω φορείς συμπράττουν στην κάτωθι μεθόδευση: *«Μετά το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών, εάν οι οικονομικές προσφορές των τέκνων ... και ... – ... είναι οι οικονομικότερες και αναδειχθούν μειοδότες, στην περίπτωση που η επόμενη κατά σειρά οικονομική προσφορά είναι του πατέρα τους χωρίς να παρεμβάλλεται προσφορά άλλου συνυποψηφίου, τότε ευχερώς τα αναδειχθέντα ως μειοδότες, τέκνα μπορούν να αποσύρουν τις προσφορές τους στις συγκεκριμένες ΤΚ και να αναδειχθεί μειοδότης ο πατέρας τους με σαφώς υψηλότερη τιμή...».*

Όπως ειδικότερα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, η ως άνω αθέμιτη συμπεριφορά τελέσθηκε, εν προκειμένω, και με τη σύμπραξη του, επίσης, συμμετέχοντος, ..., ο οποίος *«... «έσπευσε», κατά τη μεταξύ τους συμφωνία, την 1-7-2021 να ΑΠΟΣΥΡΕΙ τη προσφορά του που ήταν χαμηλότερη (0,046€ ανά δέντρο) με αποτέλεσμα να καταπέσει η εγγυητική συμμετοχής που είχε υποβάλλει ποσού 624,35€ και να ανακηρυχθεί προσωρινώς ανάδοχος ο ... που είχε παράσχει οικονομική προσφορά (0,05€ ανά δέντρο), εξασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό 0,004€ ανά δέντρο Χ 127.940 ψεκαζόμενα ελαιόδεντρα άρα επιπλέον κέρδος 5117,6€ με ισόποση βέβαια ζημία της αναθέτουσας αρχής...».*

Υπενθυμίζεται στο σημείο αυτό ότι, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 4 στοιχ. γ) του Ν. 4412/2016: *«4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης οποιονδήποτε οικονομικό φορέα σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις: α) ... β) ... γ) εάν, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3β του άρθρου 44 του ν. 3959/2011, η αναθέτουσα αρχή διαθέτει επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού...».*

Κατά την ισχύουσα νομοθεσία περί ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, ο ανωτέρω λόγος αποκλεισμού (άρ. 74 παρ. 4 στοιχ. γ), εντάσσεται στους δυνητικούς λόγους αποκλεισμού, που εάν, όμως, επιλεγεί από την εκάστοτε αναθέτουσα αρχή και περιληφθεί στους όρους της Διακήρυξης, εντάσσεται πλέον στους υποχρεωτικούς λόγους αποκλεισμού των συμμετεχόντων. Ως δε βασίμως υποστηρίζει ο παρεμβαίνων, ο επίμαχος λόγος αποκλεισμού δεν εντάχθηκε στους όρους της Διακήρυξης (βλ. άρθρο 3 της ένδικης Διακήρυξης) και επομένως, δεν τυγχάνει εφαρμογής στην εξεταζόμενη περίπτωση, απορριπτομένων των σχετικών ισχυρισμών του προσφεύγοντος ως αβάσιμων. Σε κάθε δε περίπτωση απορρίπτονται ως αόριστοι, αναπόδεικτοι και συνεπώς, ως απαράδεκτοι, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας κατά τους οποίους: *«Επειδή αυτή η πρακτική συνιστά ευθέως εναρμονισμένη πρακτική που κατατείνει προδήλως στη στρέβλωση του ανταγωνισμού και δημιουργεί όχι μόνο εύλογες ενδείξεις νόθευσης του ανταγωνισμού αλλά απόλυτη βεβαιότητα...»*. Και τούτο, διότι η δήλωση των ίδιων γεωργικών ελκυστήρων και των ίδιων χειριστών, δεν άγει υποχρεωτικά στο συμπέρασμα ότι συντελέστηκε συμπαιγνία ή πράξη εναρμονισμένης πρακτικής (ως αορίστως υποστηρίζει η προσφεύγουσα), τα όσα δε αναφέρει η εταιρία αυτή για τον ... προβάλλονται, επίσης, καθόλα παρελκυστικά, αφού δεν κατέστη δυνατό να αποδειχθούν τινί τρόπο από την προσφεύγουσα και επομένως, καθίστανται ανεπίδεκτα εκτίμησης. Εξάλλου, ως ορθά υποστηρίζει ο παρεμβαίνων, εφόσον η επίμαχη Διακήρυξη δεν απαιτεί αποκλειστική συνεργασία μεταξύ διαγωνιζόμενου και οδηγού του γεωργικού ελκυστήρα, είθισται να δηλώνεται το ίδιο μηχανήμα ή/και ο οδηγός του από δύο ή και παραπάνω διαγωνιζόμενους.

Δέον μάλιστα σημειωθεί ότι ακόμη και στο άρθρο 73 παρ. 4 στοιχ. γ) του Ν. 4412/2016, το οποίο, ως προελέχθη, δεν εφαρμόζεται στην υπό εξέταση υπόθεση, γίνεται αναφορά στη δημιουργία **«επαρκώς εύλογων ενδείξεων»**, που θα επιτρέψουν στην εκάστοτε αναθέτουσα αρχή την περαιτέρω διερεύνηση του σχετικού ζητήματος και επομένως, οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας περί διαπίστωσης στρέβλωσης του ανταγωνισμού στην επίμαχη διαδικασία *«με απόλυτη βεβαιότητα»*, ή ο ισχυρισμός της ότι, επειδή σε όσες Τ.Κ συμμετείχαν

και οι τρεις φορείς, ο οικονομικός φορέας «...» υπέβαλε πάντα την υψηλότερη προσφορά σε σχέση με αυτή των τέκνων του, αποδεικνύεται ότι υποβλήθηκαν «*παρانونώς εναρμονισμένες και συμπαιγνιακές*» οικονομικές προσφορές, όπως, επίσης, και ο ισχυρισμός της ότι η συμμετοχή των ανωτέρω υποψηφίων στον ίδιο Διαγωνισμό «*κατατείνει προδήλως στη στρέβλωση του ανταγωνισμού*», στηρίζονται σε δικές της ερμηνευτικές προσεγγίσεις και ως εκ τούτου, προβάλλονται απαραδέκτως.

Εν όψει των ανωτέρω, ορθώς έγιναν, εν προκειμένω, δεκτές οι σχετικές υπεύθυνες δηλώσεις των ως άνω τριών (3) οικονομικών φορέων στο έντυπο Ε.Ε.Ε.Σ που κατέθεσαν στον Διαγωνισμό και συγκεκριμένα, στην ερώτηση εάν έχουν συνάψει συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με σκοπό την στρέβλωση του διαγωνισμού, απορριπτομένων των ισχυρισμών του προσφεύγοντος, κατά τους οποίους η αναθέτουσα αρχή όφειλε να ελέγξει επισταμένως τυχόν στρέβλωση του ανταγωνισμού, λόγω της συμμετοχής φορέων που είναι συγγενείς στον ίδιο Διαγωνισμό, όπως και την «σύμπραξη» του ... και ακολούθως, να αποφασίσει τον αποκλεισμό τους από τον επίμαχο Διαγωνισμό, κατ' εφαρμογή του άρθρου 73 παρ. 4 στοιχ. γ) του Ν. 4412/2016. Με βάση τα προλεχθέντα, ο 1^{ος} λόγος της υπό κρίση Προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος και περαιτέρω, ως απαραδέκτος.

• **2^{ος} λόγος Προσφυγής: Εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016**

Η προσφεύγουσα διαμαρτύρεται για τη διαδικασία παροχής διευκρινίσεων που ακολουθήθηκε στην προκείμενη περίπτωση και ιδίως για το γεγονός ότι οι επίμαχες διευκρινίσεις των οικονομικών φορέων «...» και «...» παρασχέθηκαν εκπροθέσμως (**25.06.2021**), ήτοι, μετά τη δεκαήμερη προθεσμία που τάχθηκε προς υποβολή τους και παρόλα αυτά ενσωματώθηκαν **στο, από 18.04.2021, Πρακτικό τεχνικής αξιολόγησης**. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα αναφέρει ότι, όπως προκύπτει από το, από 22-23.06.2021, Πρακτικό οικονομικής αξιολόγησης, οι εξεταζόμενες Προσφορές ΔΕΝ αξιολογήθηκαν από οικονομικής απόψεως, γιατί δεν είχαν παρασχεθεί εισέτι οι επίμαχες διευκρινίσεις, ενώ τα ανωτέρω 2 Πρακτικά εγκρίθηκαν με την προσβαλλόμενη, υπ' αριθμ. 992/2021

Απόφαση της Ο.Ε, στην οποία ΟΥΔΕΝ αναφέρεται για το εμπρόθεσμο (ή μη) των διευκρινίσεων. Ειδικότερα, μόνο στην συμπροσβαλλόμενη, υπ' αριθμ. **1031/06.07.2021 Απόφαση της Ο.Ε της Περιφέρειας, που τροποποίησε μερικώς την με αριθμό 992/28.06.2021 Απόφαση, γίνεται το πρώτον αναφορά στην ενσωμάτωση των διευκρινίσεων στην υπ' αριθμ. 992/2021 Απόφαση, δυνάμει του άρθρου 106 παρ. 3 του Ν. 4412/2016**, κατά το οποίο σε περίπτωση διαπίστωσης σφαλμάτων ή παραλείψεων, επιτρέπεται η επαναφορά σε προγενέστερο στάδιο της διαδικασίας προς μερική ακύρωση ή αναδιαμόρφωση του αποτελέσματος, όπως, επίσης, και η επανάληψη της διαδικασίας από το σημείο όπου εμφιλοχώρησε το σφάλμα.

Α) Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι, τόσο ο οικονομικός φορέας «...», όσο και ο οικονομικός φορέας «...» κλήθηκαν, μετά τη σύνταξη του, από 28.04.2021, Πρακτικού αξιολόγησης «Δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικών προσφορών» και πιο συγκεκριμένα, **στις 31.05.2021**, με σχετικό ηλεκτρονικό μήνυμα του Τμήματος Προμηθειών της ..., όπως παράσχουν διευκρινίσεις εντός προθεσμία δέκα (10) ημερών από την σχετική κοινοποίηση, σύμφωνα το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, ο μεν πρώτος οικονομικός φορέας, **για τις Τ.Κ ... και ...** και πιο συγκεκριμένα, για τις κατατεθείσες υπεύθυνες δηλώσεις για τους ελκυστήρες ... και ... της εταιρίας «...», όπως, επίσης, και για την **Τ.Κ ...** και ειδικότερα, για τις κατατεθειμένες άδειες οδήγησης χειριστών γεωργικών ελκυστήρων, ... και ..., ο δε δεύτερος οικονομικός φορέας, **για την Τ.Κ ...** και πιο συγκεκριμένα, για τις κατατεθειμένες άδειες οδήγησης των χειριστών ... και

α) Ειδικά ως προς την αποδοχή των διευκρινίσεων του οικονομικού φορέα «...» για το ζήτημα των, από 14.04.2021, υποβληθέντων με την εξεταζόμενη Προσφορά Υπεύθυνων Δηλώσεων της εταιρίας «...» - οι οποίες σημειωτέον είχαν υποβληθεί αρχικώς χωρίς τη θέση της υπογραφής της ως άνω ομόρρυθμης εταιρίας, αλλά μόνο με τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής της από το ΚΕΠ του Δήμου ... - η προσφεύγουσα διαμαρτύρεται για το γεγονός ότι με τις παρασχεθείσες αυτές διευκρινίσεις, μη νομίμως και ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΩΣ προσκομίσθηκε «... η από 7/6/2021, υπεύθυνη δήλωση και έγγραφη διευκρίνιση

του κ. ..., με τις οποίες δηλώνει ότι εκ παραδρομής δεν τέθηκε η υπογραφή του στις υπεύθυνες δηλώσεις και δηλώνει ότι θα εργαστεί στο πρόγραμμα δακοκτονίας, διαθέτοντας τους υπ' αριθ. ... και ... γεωργικούς ελκυστήρες, της εταιρείας ..., τους οποίους είχε διαθέσει και από 14/4/2021 για τη συγκρότηση συνεργείων ψεκασμού του εργολάβου».

Ως ειδικότερα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, δεν είναι επιτρεπτή δυνάμει του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, η αναπλήρωση ή συμπλήρωση άκυρων, ανυπόστατων και, σε κάθε περίπτωση, παρανόμως συνταχθέντων και υποβληθέντων εγγράφων, η δε προσκόμιση παράνομων, ανυπόστατων και άκυρων Υπεύθυνων Δηλώσεων, όπως εν προκειμένω, στοιχειοθετεί τέλεση «σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος» εκ μέρους του συγκεκριμένου συμμετέχοντος. Εν όψει των ανωτέρω, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Προσφορά του οικονομικού φορέα «...» μη νομίμως έγινε δεκτή ως προς την Τ.Κ ..., αφού οι διευκρινίσεις του δεν θα έπρεπε να είχαν γίνει δεκτές για τους ανωτέρω λόγους.

β) Ειδικά, ως προς τις διευκρινίσεις που παρασχέθηκαν, τόσο από τον οικονομικό φορέα «...», όσο και από τον οικονομικό φορέα, «...», που αφορούν (αμφότερες) στην άδεια οδήγησης ελκυστήρα του ..., η οποία δεν είχε θεωρηθεί κατά τον χρόνο υποβολής των προσφορών και ήταν υποχρεωτικώς υποβλητέα (βλ. άρθρο 5 παρ. 2 της Διακήρυξης), η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η Επιτροπή Διαγωνισμού ορθώς μεν απέρριψε την Προσφορά του οικονομικού φορέα «...», αφού δεν υπέβαλε με τις διευκρινίσεις του την επίμαχη άδεια του ανωτέρω οδηγού, θεωρημένη, ως έδει, εντούτοις, εσφαλμένα έκανε δεκτές τις εκπροθέσμως και συνεπώς, απαραδέκτως υποβληθείσες διευκρινίσεις/συμπληρώσεις του οικονομικού φορέα «...» (και ήδη παρεμβαίνοντος), ο οποίος υπέβαλε θεωρημένη και σε ισχύ, την άδεια οδήγησης ελκυστήρα του ..., με ημερομηνία θεώρησης 16.01.2019, αφού αυτή υποβλήθηκε ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΑ **(25.06.2021)**, ήτοι, **μετά την εκπνοή της ταχθείσας 10ημερης προθεσμίας**. Εν όψει των ανωτέρω, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ο οικονομικός φορέας «...» μη νομίμως αναδείχθηκε προσωρινός μειοδότης για την Τ.Κ

Β) Υπενθυμίζεται ότι στην υπ' αριθμ. 992/2021 Απόφαση της Ο.Ε ενσωματώθηκε το, από 18.06.2021, Πρακτικό τεχνικής αξιολόγησης και το από 22-23.06.2021 Πρακτικό οικονομικής αξιολόγησης, αντίστοιχα. Περαιτέρω, ως προς το κρινόμενο ζήτημα του χρόνου κατά τον οποίο παρασχέθηκαν οι επίμαχες διευκρινίσεις, επισημαίνονται τα εξής:

- Οι ανωτέρω ανταγωνιστές της προσφεύγουσας είχαν αρχικώς παράσχει διευκρινίσεις επί των κρινόμενων ζητημάτων (Υπεύθυνες Δηλώσεις, άδειες οχημάτων) στις 07.06.2021 και στις 09.06.2021, βάσει του άρθρου 102 του Ν. 4412/16, ως προβλέπεται στον νόμο και στην ένδικη Διακήρυξη, οι οποίες κρίθηκαν μη επαρκείς. Οι εν λόγω διευκρινίσεις ενσωματώθηκαν στο **αρχικό Σχέδιο Πρακτικού τεχνικής αξιολόγησης**.
- Μολονότι οι επίμαχες διευκρινίσεις, που ζητήθηκαν **την 31.05.2021** παρασχέθηκαν εν τέλει στις **25.06.2021**, η οικεία Περιφέρεια τις ενσωμάτωσε στο, ΤΕΛΙΚΩΣ ΣΥΝΤΑΧΘΕΝ Πρακτικό τεχνικής αξιολόγησης, που φέρει ωστόσο ημερομηνία **18.06.2021**, χωρίς να αναφέρει τον χρόνο που χορηγήθηκαν, ήτοι, εάν τηρήθηκε η τασσόμενη 10ημερη προθεσμία ή όχι.
- Κατά το στάδιο οικονομικής αξιολόγησης, το οποίο ολοκληρώθηκε στις 22 - 23.06.2021, ΔΕΝ αξιολογήθηκαν από οικονομικής απόψεως οι επίμαχες Προσφορές, γιατί ΔΕΝ είχαν ενσωματωθεί (εντωμεταξύ) στο τελικό Πρακτικό οι επίμαχες διευκρινίσεις. Η αναθέτουσα αρχή συνομολογεί ότι: «... η επιτροπή κατά το χρόνο υποβολής τους (ενν. των από 25.06.2021 διευκρινίσεων), **είχε προχωρήσει στην αξιολόγηση των δικαιολογητικών των τεχνικών προσφορών των συμμετεχόντων, μετά από τις δοθείσες εντός προθεσμίας διευκρινίσεις σε εφαρμογή του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016 και είχε συντάξει και αποστέλλει το σχετικό πρακτικό στο Τμήμα Προμηθειών, το οποίο και όρισε ημερομηνία αποσφράγισης οικονομικών προσφορών στις 22/6/2021. Η επιτροπή επίσης, είχε αξιολογήσει τις οικονομικές προσφορές και συντάξει το από 22-**

23/6/21 πρακτικό αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών των συμμετεχόντων....»).

- Συνεπώς, ενώ στο αρχικό σχέδιο του Πρακτικού τεχνικής αξιολόγησης είχαν ενσωματωθεί **οι εμπρόθεσμες διευκρινίσεις** των εν λόγω φορέων, η Επιτροπή αποφάσισε να ενσωματώσει **στο τελικό (οριστικό) Πρακτικό της τεχνικής αξιολόγησης τις επίμαχες (εκπρόθεσμες) διευκρινίσεις**. Προκειμένου δε να αιτιολογήσει την αποδοχή των επίμαχων διευκρινίσεων, η ..., στο μεν έγγραφο Απόψεων προς την Αρχή, παραπέμπει στο άρθρο 42 του Ν. 4782/2021, που τροποποίησε το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, στη δε συμπροσβαλλόμενη, με αριθμό 1031/2021 Απόφασή της, κάνει μνεία του άρθρου 106 παρ. 3 του Ν. 4412/2016.
- Υπενθυμίζεται ότι στην υπ' αριθμ. 1031/2021 Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής αναφέρεται ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ρητώς ότι: **«Με την από 992/221 απόφαση της Οικονομικής επιτροπής, η επιτροπή του διαγωνισμού σε εφαρμογή της παραγράφου 3 του άρθρου 106 του ν. 4412/201, στην οποία αναφέρεται ότι: «Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικώς τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η παράλειψη.»** και εφόσον ο συμμετέχων κατέθεσε τελικά, θεωρημένη και σε ισχύ, την άδεια οδήγησης ελκυστήρα, του ..., με ημερομηνία θεώρησης 16/01/2019, αποδέχεται την τεχνική επάρκεια της προσφοράς του κ. ... για την ΤΚ ... και ακολούθως την αξιολόγηση της οικονομικής του προσφοράς, η οποία είναι 0,046€ ανά ψεκαζόμενο ελαιόδεντρο. [...]»,

Γ) Από τα ανωτέρω στοιχεία προκύπτει ότι η οικεία αναθέτουσα αρχή, κατά τη σύνταξη του Πρακτικού τεχνικής αξιολόγησης έκανε εν τέλει δεκτές τις επίμαχες, από 25.06.2021, διευκρινίσεις, χωρίς όμως να επικαλεσθεί ΡΗΤΑ και ΑΜΕΣΑ το άρθρο 106 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 ή το νέο άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, ως

αναδιαμορφώθηκε με το άρθρο 42 του Ν. 4782/2021 (το οποίο, σημειωτέον, αναφέρει μόνο στις Απόψεις της). Όπως προελέχθη, η ρητή χρήση της διάταξης του άρθρου 106 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 ανευρίσκεται για πρώτη φορά στο σώμα της συμπροσβαλλόμενης, υπ' αριθμ. 1031/2021 Απόφασης της Ο.Ε της οικείας Περιφέρειας.

Εντούτοις, η επίκληση του άρθρου 106 παρ. 3 του Ν. 4412/2016, είναι, σε κάθε περίπτωση, εσφαλμένη, διότι το άρθρο αυτό δεν τυγχάνει εφαρμογής στη συγκεκριμένη υπόθεση, λαμβανομένου υπόψη ότι ουδέν σφάλμα διαπιστώθηκε ότι είχε εμφιλοχωρήσει στη διαδικασία, πολλώ δε μάλλον, ουδεμία παράλειψη της αναθέτουσας αρχής. Η οικεία αναθέτουσα αρχή ενδεχομένως να θεωρεί «σφάλμα», το γεγονός ότι απέστειλε το αρχικό Σχέδιο του Πρακτικού τεχνικής αξιολόγησης, **με ενσωματωμένες τις αρχικές διευκρινίσεις (που δόθηκαν εμπρόθεσμα στις 07.06.2021 και στις 09.06.2021), χωρίς εντωμεταξύ να έχει λάβει τις μεταγενέστερες -επίμαχες- διευκρινίσεις**, αφού, κατά την άποψή της, το νέο άρθρο 102, ως διαμορφώθηκε με τον Ν. 4782/2021, **επιτρέπει αενάως τη «θεραπεία» οποιασδήποτε ελλείψεως σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο της διαδικασίας** και συνεπώς, και την ενσωμάτωση των υποβληθεισών στις 25.06.2021 διευκρινίσεων στο τελικό Πρακτικό (συνδυασμός άρθρων 42 του Ν. 4782/2021 και 103 του Ν. 4412/2016), ερμηνεία βεβαίως, που δεν είναι ορθή, ως θα αναλυθεί κατωτέρω.

Υπενθυμίζεται στο σημείο αυτό, ότι η οικεία αναθέτουσα αρχή είχε ζητήσει διευκρινίσεις κατά το στάδιο της τεχνικής αξιολόγησης, βάσει του άρθρου 102 του Ν. 4412/16, ως προβλέπεται στον νόμο και στην ένδικη Διακήρυξη, οι οποίες παρασχέθηκαν εμπροθέσμως από τους προαναφερόμενους οικονομικούς φορείς στις 07.06.2021 και στις 09.06.2021, αντίστοιχα, αλλά δεν κρίθηκαν επαρκείς. **Συνεπώς, υπό την έννοια του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, ως ίσχυε κατά τη δημοσίευση της επίμαχης Διακήρυξης, μόνο οι ανωτέρω διευκρινίσεις δύνανται νομίμως να γίνουν δεκτές.**

Σε αντίθεση λοιπόν, με την Άποψη της Περιφέρειας, δεν εφαρμόζεται, εν προκειμένω, το άρθρο 42 του Ν. 4782/2021, με το οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, διότι το άρθρο 42 οφείλει να ερμηνευθεί υπό το

πρίσμα του δικαίου της ΕΕ, καθώς συνιστά μεταφορά του άρθρου 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Εξάλλου, όπως αναφέρεται και στην Αιτιολογική Έκθεση της νέας διάταξης: *«Η προτεινόμενη τροποποίηση αποτελεί ουσιαστική μετατόπιση του εθνικού θεσμικού πλαισίου πλησιέστερα προς το πνεύμα της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ (παρ. άρθρου 56) της οποίας τη διατύπωση, ουσιαστικά, υιοθετεί»*. Συναφώς, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) έχει εκδώσει πλείστες αποφάσεις σε σχέση με το κατά πόσο είναι δυνατόν να γίνουν αποδεκτές διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις των προσφορών κατά τη διάρκεια της διαγωνιστικής διαδικασίας (βλ. ενδεικτικά, αποφάσεις του ΔΕΕ της 29.3.2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκ. 40•της 7.4.2016, Partner Apelski Dariusz, C-324/14, EU:C:2016:214, σκ. 63, Pizzo, C-27/15, Lavorgna, C-309/18, EU:C:2019:350, σκ. 22, Archus και Gama, C-131/16, όπ.αν., σκ. 37). Κατά πάγια νομολογία του ΔΕΕ, εάν μια υποχρέωση είχε ρητώς επιβληθεί επί ποινή αποκλεισμού στα σχετικά με τη δημόσια σύμβαση έγγραφα και υπό τον όρο ότι η υποχρέωση αυτή είχε διατυπωθεί εκεί με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία όπως απαιτεί το δίκαιο της ΕΕ (βλ. ενδεικτικά, την απόφαση του ΔΕΕ της 29.4.2004, Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκ. 108-111), η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να δεχθεί οιοσδήποτε διορθώσεις παραλείψεων των εν λόγω υποχρεώσεων οι οποίες, κατά τις ρητές διατάξεις των εγγράφων του διαγωνισμού, συνεπάγονται τον αποκλεισμό του οικείου διαγωνιζόμενου (Manona, C-336/12, σκ. 39).

Υπό την έννοια των ανωτέρω, το νέο άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, όπως αυτό διαμορφώθηκε δυνάμει του άρθρου 42 του Ν. 4782/2021, δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιτρέπει τη θεραπεία οποιασδήποτε ελλείψεως των προσφορών. Η θεμιτή πρόνοια του Έλληνα νομοθέτη για τη διάσωση των προσφορών και των διαγωνισμών δεν μπορεί να καταλήγει σε καταστρατήγηση της εν προκειμένω πάγιας νομολογίας του ΔΕΕ και των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας. Συναφώς, έχει κριθεί ότι τα κράτη-μέλη, εφόσον κάνουν χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 56 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, *«οφείλουν να μεριμνούν ώστε να μη διακυβεύεται η επίτευξη των σκοπών που επιδιώκει η οδηγία αυτή και να μη θίγεται η πρακτική*

αποτελεσματικότητα των διατάξεών της ούτε των άλλων συναφών διατάξεων και αρχών του δικαίου της Ένωσης, ειδικότερα των αρχών της ίσης μεταχειρίσεως και της απαγορεύσεως των διακρίσεων, της διαφάνειας και της αναλογικότητας» (βλ. απόφαση του ΔΕΕ της 25.2.2018, MA.T.I. SUD, C-523/16, EU:C:2018:122, σκ. 48-49). Επομένως, λαμβάνοντας υπόψη ότι η οικεία απαίτηση τέθηκε επί ποινή αποκλεισμού, η προσφορά χρήζει απόρριψης.»

Με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, οι επίμαχες διευκρινίσεις δεν δύνανται να ληφθούν νομίμως υπόψη από την αναθέτουσα αρχή, για τον λόγο ότι υποβλήθηκαν εκπροθέσμως, ήτοι, μετά την εκπνοή της δεκαήμερης προθεσμίας, μη εφαρμοζόμενης στην προκείμενη διαγωνιστική διαδικασία της διάταξης του άρθρου 42 του Ν. 4782/2021. Σε κάθε δε περίπτωση, το άρθρο 42 δεν θα μπορούσε να αποτελέσει νόμιμο έρεισμα για να ληφθούν υπόψη οι εν λόγω διευκρινίσεις, **σε συνδυασμό με το άρθρο 106 παρ. 3 του Ν. 4412/2016, ως επιχειρεί η αναθέτουσα αρχή**, αφού στην εξεταζόμενη περίπτωση, διευκρινίσθηκαν/συμπληρώθηκαν επί ποινή αποκλεισμού ζητούμενα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς (Υπεύθυνες Δηλώσεις για γεωργικούς ελκυστήρες και άδειες οδήγησης ελκυστήρων βλ. άρ. 5 παρ. 2 της Διακήρυξης), τα οποία θα έπρεπε να είχαν υποβληθεί μαζί με τις υπό εξέταση Προσφορές ή, έστω, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, ως ίσχυε κατά τον χρόνο δημοσίευσης της οικείας Διακήρυξης, αλλά, σε κάθε περίπτωση, εμπροθέσμως (εντός της ταχθείσης προθεσμίας), συνθήκη, όμως, που δεν συνέτρεξε, εν προκειμένω. Με βάση τα προλεχθέντα, ο 2ος λόγος της υπό κρίση Προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

• 3ος λόγος Προσφυγής: Μη νόμιμη απόρριψη της Προσφοράς της προσφεύγουσας αφής στιγμής δόθηκαν οι ζητούμενες διευκρινίσεις εντός της τασσόμενης προθεσμίας

Επισημαίνεται ότι η προσφεύγουσα υπέβαλε εμπροθέσμως τις ζητούμενες διευκρινίσεις, ήτοι, στις 10.06.2021 και ως εκ τούτου, δεν ισχύουν, εν προκειμένω, τα όσα προαναφέρθηκαν για τις εκπρόθεσμες διευκρινίσεις των δύο ανταγωνιστών της και την συνεπακόλουθη, μη νόμιμη συμπερίληψή τους στις προσβαλλόμενες Αποφάσεις της οικείας Περιφέρειας.

Η προσφεύγουσα διαμαρτύρεται για το γεγονός ότι, ενώ της ζητήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, η υποβολή ξεχωριστού Πιστοποιητικού επιθεώρησης για την ΔΚ ... – ΤΚ ... (αφού εκ παραδρομής υπέβαλε δύο φορές το Πιστοποιητικό Επιθεώρησης με αριθμό σειράς ..., ιδιοκτησίας ...) και υπέβαλε στο πλαίσιο της ανωτέρω διαδικασίας συμπλήρωσης/διευκρίνισης το Πιστοποιητικό Επιθεώρησης βυτίου με αριθμό σειράς ... (ιδιοκτησίας ...), εντούτοις, κρίθηκε από την Επιτροπή ότι δεν αποδεικνύεται ότι είχε εξασφαλίσει την χρήση του κατά την υποβολή της Προσφοράς της.

Όπως ειδικότερα αναφέρει η αναθέτουσα αρχή στις Απόψεις της για το κρινόμενο ζήτημα: *«... για την ΔΚ ...-ΤΚ ..., όπως και σε όλες τις περιπτώσεις συμμετεχόντων, των οποίων οι διορθώσεις ή συμπληρώσεις αφορούσαν σε στοιχεία ή δεδομένα των οποίων **δεν ήταν αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας τους**, σε σχέση με την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς, η επιτροπή έκρινε ότι δεν δύναται να τις αποδεχθεί. [...]*».

Εντούτοις, δοθέντος ότι νομίμως ζητήθηκε η παροχή συμπληρώσεων προ του αποκλεισμού της προσφεύγουσας, αφού η ίδια η αναθέτουσα αρχή έκρινε πως η υποβολή του ίδιου Πιστοποιητικού δύο φορές, αποτελεί «πρόδηλο τυπικό σφάλμα», υπό την έννοια του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, αορίστως αναιτιολογήτως και συνεπώς, απαραδέκτως, απέρριψε εν συνεχεία το προσκομισθέν Πιστοποιητικό επιθεώρησης, ως δήθεν φέρον *«μη αντικειμενικά εξακριβώσιμο προγενέστερο χαρακτήρα»*, όπως αναφέρει στις Απόψεις της.

Και τούτο, διότι αφής στιγμής η προσφεύγουσα έχει στην κατοχή της το επίμαχο Πιστοποιητικό, όπως και τα υπόλοιπα Πιστοποιητικά (για τις λοιπές Τ.Κ στις οποίες συμμετείχε) που υπέβαλε μαζί με την Προσφορά της, δεν αποτελεί επαρκή τεκμηρίωση απόρριψης της εν λόγω Προσφοράς, η κρίση ότι: *«... δεν αποδεικνύεται ότι είχε εξασφαλίσει την χρήση του κατά την υποβολή της Προσφοράς της»*. Αυτή είναι, άλλωστε, η έννοια της (επιτρεπτής) συμπλήρωσης δυνάμει του άρ. 102 του Ν. 4412/2016, να δύναται δηλαδή ένας οικονομικός φορέας να υποβάλλει στοιχεία της Προσφοράς του, τα οποία εκ προφανούς παραδρομής δεν υπέβαλε, σε χρόνο διαφορετικό από αυτόν της υποβολής της

Προσφοράς του και δη, στον χρόνο που θα του τάξει η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή.

Σε κάθε δε περίπτωση είναι αντιφατικό το γεγονός ότι, ενώ αποφασίσθηκε η χορήγηση της δυνατότητας υποβολής του επίμαχου Πιστοποιητικού, να κρίνεται τελικά αυτό ως μη αποδεκτό, λόγω δήθεν της μη δυνατότητας εξαγωγής αντικειμενικών συμπερασμάτων, ιδίως αφής στιγμής η αναθέτουσα αρχή **γνώριζε εξ αρχής τη φύση του δικαιολογητικού που θα προσκομισθεί προς τον σκοπό της επιτρεπτής συμπλήρωσης** της εν λόγω Προσφοράς, δυνάμει του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016. Επιπλέον, ο τύπος/μορφή του επίμαχου Πιστοποιητικού είναι standard και δεν αλλάζει αναλόγως του χρόνου υποβολής του, αφού πιστοποιεί τα ίδια ακριβώς στοιχεία μετά την έκδοσή του από την αρμόδια αρχή. Εν όψει των ανωτέρω, ανατιολογήτως αποφασίσθηκε με την προσβαλλόμενη Απόφαση της αναθέτουσας αρχής η απόρριψη της επίμαχης Προσφοράς ως προς την ΔΚ ... - ΤΚ Με βάση τα προλεχθέντα, ο 3^{ος} λόγος της υπό κρίση Προσφυγής κρίνεται βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός.

22. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, το αίτημα της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτό και αντίστοιχα, θα πρέπει να απορριφθεί το αίτημα της ασκηθείσας Παρέμβασης.

23. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το Παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την Προδικαστική Προσφυγή.

Απορρίπτει την Παρέμβαση.

Ακυρώνει την υπ' αριθμ. 992/28.06.2021 Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της ... - κατ' αποδοχή του, από 18.06.2021, Πρακτικού «Δικαιολογητικών συμμετοχής - τεχνικών προσφορών» και του, από 22 - 23.06.2021, Πρακτικού αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών, της Επιτροπής Διενέργειας του υπόψη Διαγωνισμού - καθώς και την υπ' αριθμ. 1031/06.07.2021 Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της ... - κατ' αποδοχή του από 06.07.2021 Πρακτικού - οι οποίες εκδόθηκαν στο πλαίσιο του δημόσιου ανοικτού ηλεκτρονικού Διαγωνισμού με τίτλο: «Ανάδειξη εργολάβων για τον από εδάφους ψεκασμό ελαιοδένδρων, του Προγράμματος Συλλογικής Καταπολέμησης του Δάκου της Ελιάς έτους 2021 της» (με αρ. πρωτ. ... Διακήρυξη - υπ' αριθμ. ...), κατά το αναλυτικό σκεπτικό της παρούσας Απόφασης.

Διατάσσει την επιστροφή του προσκομισθέντος Παραβόλου, ποσού εξακοσίων είκοσι δύο ευρώ και ενενήντα εννέα λεπτών 622,99€ (άρθρο 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του ΠΔ 39/2017).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 18 Αυγούστου 2021 και εκδόθηκε στις 07 Σεπτεμβρίου 2021, στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Χρυσάνθη Γ. Ζαράρη

Ελένη Α. Λεπίδα